

Schoolplan 2022-2026

De Kom School voor Speciaal Onderwijs Voortgezet Speciaal Onderwijs en ZMLK DRUTEN

.Speciaal
De Kom

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1 Inleiding	4
1.1 Voorwoord	4
1.2 Doelen en functie	4
1.3 Bijlagen	4
1.4 Procedures	4
2 Schoolbeschrijving	5
2.1 Schoolgegevens	5
2.2 Kenmerken van de leerlingen	5
2.3 Van-naar analyse	6
2.4 Landelijke ontwikkelingen	7
2.5 Integratie met het regulier onderwijs en de maatschappij	7
3 Onderwijskundig beleid	8
3.1 De missie van de school	8
3.2 Onze parels	9
3.3 Onze grote ontwikkeldoelen	9
3.4 Onze visie op lesgeven (pedagogisch-didactisch handelen)	10
3.5 Onze visie op leren	11
3.6 Leerstofaanbod	12
3.7 Les- en leertijd	13
3.8 Vakken, methodes en toetsinstrumenten	14
3.9 Burgerschap	16
3.10 Taalleesonderwijs	17
3.11 Sociale en maatschappelijke ontwikkeling	17
3.12 Rekenen en wiskunde	18
3.13 Engelse taal - Vreemde talenonderwijs	18
3.14 Methodiek LACCS voor leerroute 1 en 2	18
3.15 Praktijkvorming en stage	19
3.16 Zorg en begeleiding	20
3.17 Opbrengstgericht werken	21
3.18 Therapie onder schooltijd	23
3.19 Uitstroom	23
3.20 Ononderbroken ontwikkeling	24
4 Personeelsbeleid	25
4.1 Integraal Personeelsbeleid	25
4.2 Bevoegde en bekwame leraren	25
4.3 Beleid met betrekking tot stagiaires	25
4.4 Professionalisering	25
5 Organisatiebeleid	27
5.1 Groeperingsvormen	27
5.2 Schoolklimaat	27
5.3 Sociale, fysieke en psychische veiligheid	27
5.4 Arbobeleid	28
5.5 Interne communicatie	29
5.6 Samenwerking	29
5.7 Overgang so naar vso	30

5.8 Privacybeleid	30
5.9 Contacten met ouders	30
6 Financieel beleid	32
6.1 Uitgangspunten	32
6.2 Sponsoring	32
6.3 Gezonde bedrijfsvoering	32
6.4 Begroting(en)	32
7 Kwaliteitsbeleid	33
7.1 Kwaliteitszorg	33
7.2 Het meten van de basiskwaliteit	33
7.3 Kwaliteitskaarten	34
7.4 Verantwoording en dialoog	34
8 Actiepunten 2022-2026	35
9 Meerjarenplanning 2022-2026	37
10 Bijlagen 2022-2026	39
11 Formulier "Instemming met schoolplan"	40
12 Formulier "Vaststelling van schoolplan"	41

1 Inleiding

1.1 Voorwoord

Ons schoolplan loopt van 2023 tot 2026 en is afgestemd op Richtpunt, het meerjarenbeleidsplan van onze onderwijsgroep. Met daarbinnen de thema's die wij relevant vinden voor onze schoolontwikkeling. Deze thema's vormen de focus voor onze kwaliteitszorg. De kwaliteitszorg bestaat uit het volgen, meten en inzichtelijk maken van het onderwijsaanbod en organisatie. Hierdoor zijn we als onderwijsgroep in staat om het lesaanbod zo optimaal mogelijk voor de leerling aan te bieden waarbij gebruik wordt gemaakt van kansen en mogelijkheden die de omgeving biedt.

We beschrijven de thema's (Plan: wat beloven we?), voeren dit uit (Do), beoordelen ze periodiek (Check: doen we wat we beloven?) en borgen of verbeteren de thema's (Act). Daartoe richten we ons op de ontwikkeling van de medewerkers en zetten we met zijn allen in op eigenaarschap.

Wij spreken in dit schoolplan voor de leesbaarheid over 'ouders', wij bedoelen hier natuurlijk ook 'verzorgers' of andere wettelijke vertegenwoordigers mee.

1.2 Doelen en functie

Ons schoolplan beschrijft, binnen de kaders van ons meerjarenbeleidsplan Richtpunt, in de eerste plaats onze kwaliteit: onze missie, onze visie en de daaraan gekoppelde doelen. Dit doen we aan de hand van onze beleidskalender. Op basis van de huidige situatie hebben we diverse instrumenten ingezet om grip te krijgen op onze sterkten en zwakten en daarmee op onze actiepunten voor de komende jaren. Dit hebben we gedaan door het inzetten van een Van-Naar analyse en door tevredenheidsonderzoeken te houden.

Het schoolplan functioneert als een verantwoordingsdocument naar ouders, personeel en externen: wat beloven we? En als een planningsdocument voor de periode 2023 tot 2026: wat willen we wanneer verbeteren? Op basis van onze actiepunten stellen we jaarlijks een uitgewerkt jaarplan op. In het evaluatieverslag zullen we steeds terugblikken op de gestelde actiepunten gerealiseerd zijn. Op deze wijze geven we vorm aan een cyclus van plannen, uitvoeren en evalueren.

1.3 Bijlagen

Ons schoolplan beschrijft globaal onze kwaliteit. Daar waar mogelijk en noodzakelijk verwijzen we voor een meer gedetailleerde beschrijving naar de bijlagen. Deze zijn opgenomen in de paragrafen waar ze bij horen en zijn verzameld in onze actielijst. De belangrijkste bijlage is de schoolgids. Daar waar mogelijk verwijzen wij in dit schoolplan naar de informatie in de schoolgids.

1.4 Procedures

Ons schoolplan is opgesteld door het managementteam van de school en ter goedkeuring voorgelegd aan de medezeggenschapsraad. De teamleden hebben meegedacht over de missie en visie(s) van de school en een bijdrage geleverd aan het vaststellen van de actiepunten voor de komende vier jaar. Daarnaast zullen we aan het einde van ieder schooljaar het jaarplan voor het komend jaar samen met het team vaststellen. Ieder jaar kijken we samen met het team ook terug: hebben we onze actiepunten in voldoende mate gerealiseerd? Tenslotte dragen we zorg voor een cyclische evaluatie van de thema's, zoals beschreven in dit schoolplan.

2 Schoolbeschrijving

2.1 Schoolgegevens

Gegevens van de stichting	
Naam stichting:	Onderwijsgroep Punt Speciaal
Bestuurder:	Werner Willemsen/Jessica van Zuidam (ad interim)
Adres + nummer:	Grote Loef 1
Postcode + plaats:	6581JE Malden
Telefoonnummer:	024 350 5335
E-mail adres:	info@puntspeciaal.nl
Website adres:	www.puntspeciaal.nl

Gegevens van de school	
Naam school:	De Kom
Regiodirecteur:	Jos van Summeren
Locatieleider so	Anne-Marie Wijffels
Locatieleider vso	Astrid van Gessel
Adres + nummer:	Pa Hoeklaan 2
Postcode + plaats:	6651 TG Druten
Telefoonnummer:	0487 581600
E-mail adres:	secretariaat@de-kom.nl
Website adres:	www.de-kom.nl
Nevenvestiging:	De Kom-basisschool De Laak
Adres + nummer:	Lakensestraat 35A
Postcode + plaats:	6659 BE Wamel
Nevenvestiging:	De Kom-Fooocus
Adres + nummer:	Julianaplein 21
Postcode + plaats:	6641 CS Beuningen
Nevenvestiging:	De Kom-Linawijs
Adres + nummer:	Veerweg 96
Postcode + plaats:	4101 AL Culemborg

2.2 Kenmerken van de leerlingen

Onze school heeft een regionale functie en heeft 177 leerlingen. De Kom biedt speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs aan zeer moeilijk lerende leerlingen van vier tot twintig jaar. Op De Kom zitten leerlingen met een (ernstige) verstandelijke beperking en/of een ernstig meervoudige beperking (EMB). Daarnaast heeft De Kom veel leerlingen met bijkomende problematiek zoals autisme, ADHD of een hechtingsstoornis. Met iedere leerling werken wij toe naar optimale participatie op het gebied van wonen, werken, vrije tijd en burgerschap.

Sinds april 2018 is De Kom de onderwijspartner van Linawijs (www.linawijs.nl), een integraal onderwijszorgarrangement voor voormalige thuiszitters of dreigende thuiszitters met complexe internaliserende problematiek, met name autisme. De samenwerking met deze externe partner is bijzonder omdat het over een andere doelgroep leerlingen gaat. Deze leerlingen, zowel so als vso, hebben een gemiddelde tot hoge intelligentie en kunnen vanwege hun internaliserende problematiek (nog) niet tot ontwikkeling komen binnen de huidige kaders van onderwijs en zorg waardoor ze thuis zijn komen te zitten. Vanwege hun (zeer)intensieve ondersteuningsbehoeften op sensomotorisch, emotioneel gebied en (meta) cognitief gebied hebben deze leerlingen baat bij de expertise en het maatwerk van het speciaal onderwijs om tot ontwikkeling te komen

De Kom heeft reguliere so en vso klassen, klassen voor leerlingen met autisme en voor leerlingen die een combinatie van zorg en onderwijs nodig hebben. In de bijlagen is meer informatie over de autisme-klassen en de onderwijszorgarrangementen te vinden.

Bijlagen

1. Notitie onderwijszorgarrangement De Kameleon
2. Notitie onderwijszorgarrangement 5+
3. Notitie onderwijszorgarrangement De Kom-Linawijs
4. Notitie Onderwijs aan leerlingen met autisme
5. Schoolondersteuningsprofiel De Kom

2.3 Van-naar analyse

Samen met het team hebben we in kaart gebracht waar we nu staan en waar we als De Kom over vier jaar willen zijn. We hebben dit gedaan middels een van-naar analyse over de vraagstukken uit het meerjarenbeleidsplan Richtpunt (zie bijlage). Hieruit komen de volgende opbrengsten:

Inclusiever onderwijs

Van	Naar
Iedereen mag meedoen.	Iedereen kan meedoen.
Alles in de klas of school, met enkele activiteiten in de maatschappij.	Activiteiten in de maatschappij zijn volledig geïntegreerd in het onderwijsaanbod voor alle leerlingen. De leerlingen gaan de maatschappij in en we halen de maatschappij de school binnen.

Ouderparticipatie

Van	Naar
Formele oudercontacten zoals oudergesprekken en dagelijks contact.	Naast formele oudercontacten ook informele oudercontacten zoals ontmoetingsmomenten samen met ouders.
School en thuis zijn nog vaak gescheiden omgevingen.	School en thuis zijn, waar kan, verbonden met elkaar. Bijvoorbeeld door samen met ouders aan bepaalde leerlingdoelen te werken.

Eigenaarschap

Van	Naar
Wij nemen nog regelmatig handelingen over van leerlingen. En geven daarmee weinig ruimte aan leerlingen voor het leren van fouten.	Leerlingen meer vertrouwen geven en zelf laten handelen en ervaren. Leerlingen ruimte geven om te experimenteren en leren van fouten.
Ons gesprek gaat over organisatorische zaken.	Wij werken samen aan organisatorische en onderwijsinhoudelijke zaken. Kleine teams werken samen aan de lespraktijk.

Zichtbaarheid in de maatschappij

Van	Naar
We laten af en toe zien waar we mee bezig zijn aan onze samenwerkingspartners.	We laten onze samenwerkingspartners structureel zien waar we mee bezig zijn en gebruiken hierbij verschillende (social) media.
We bieden stagepelekken voor stagiaires.	We zijn een opleidingsschool.

Gezonde bedrijfsvoering

Van	Naar
Een onevenwichtige werkverdeling.	Een meer evenwichtige werkverdeling, bijvoorbeeld door de inzet van de methodiek van stichting LeerKRACHT. We onderzoeken of het vijfjarige dagen rooster een positief effect kan hebben.

Bijlagen

1. Meerjarenbeleidsplan onderwijsgroep Puntspeciaal

2.4 Landelijke ontwikkelingen

Binnen Punt Speciaal onderwijsgroep werken we conform de landelijke ontwikkelingen en wetgeving. We doen dit door deelname aan landelijke bijeenkomsten, het volgen van interne en externe scholing en in dialoog met stakeholders.

Hierbij aandachtspunten waar we ons landelijk mee bezighouden:

- Veel aandacht voor inclusiever onderwijs
- Een sterk toenemende aandacht voor de sociale en emotionele ontwikkeling van leerlingen gericht op uitstroombestemming en burgerschap
- Ouders als partners van de school zien en betrekken
- Aandacht voor 21st century skills: accent op toekomstgerichte (arbeids)vaardigheden.
- Inzet ict in het lesprogramma
- Vakbekwaamheid van leraren
- Scholing en benutting van de professionele ruimte door de leraren
- Ontwikkelingen ten aanzien van de verantwoording van kengetallen (Venster PO, Scholen op de kaart)
- Bekostiging speciaal onderwijs
- Aansluiting zorg en onderwijs
- Inzet zorg binnen onderwijs

2.5 Integratie met het regulier onderwijs en de maatschappij

Binnen het so zijn twee klassen gehuisvest in Basisschool De Laak in Wamel. Ze vormen daar een 'school binnen een school'. Het uitgangspunt is: 'Samen wat kan'. Het onderwijsaanbod is hetzelfde als op De Kom. Er is sprake van sociale integratie: leerlingen van beide scholen vieren samen de feesten en spelen samen. Er is ook didactische integratie, daar waar kan; er wordt bijvoorbeeld gewerkt met (voor)leesmaatjes, er wordt samen gewerkt aan dezelfde projecten, enkele leerlingen volgen een les in een reguliere klas.

Daarnaast starten we in oktober 2023 een FOOOOCUS-locatie in Beuningen. De kern van het concept is structurele samenwerking tussen de 4 O's: onderwijs, ondernemer, overheid en ouders. Foooocus is een onderwijsconcept met als bedoeling om elke leerling met arbeidsvermogen naadloos in te laten stromen en duurzaam te laten participeren in vormen van (betaalde) arbeid. De locatie ligt middenin Beuningen, tussen de ondernemers. Leerlingen breiden hier in de samenleving en in de praktijk hun arbeidsvaardigheden uit.

Bijlagen

1. Foooocus hand-out

3 Onderwijskundig beleid

3.1 De missie van de school

Wij leiden leerlingen op de best passende manier toe naar de voor hen best passende plek in de maatschappij. Wij zijn er voor alle leerlingen met een specifieke ondersteuningsvraag: leerlingen met leerproblemen, een lichamelijke en/of verstandelijke beperking, of een combinatie hiervan. Daarbij kunnen zich ook gedrags- en/of psychische problemen voordoen. Met iedere leerling werken wij toe naar optimale participatie op het gebied van wonen, werken, vrije tijd en burgerschap. Dat is wat wij bedoelen met 'inclusiever onderwijs'.

Op De Kom kijken we goed naar de capaciteiten en mogelijkheden van onze leerlingen. We begeleiden hen op een zinvolle en aangename manier tot een zo optimaal mogelijk functioneren in de maatschappij. Onze leerlingen zijn vanwege hun beperking afhankelijk van hun begeleiders. Met het gevaar dat voorbij gegaan wordt aan hun werkelijke behoefte. Dat mag niet, want: iedereen heeft zijn eigen karakter en identiteit. Opvoeding en onderwijs moeten duidelijk bijdragen tot persoonlijkheidsvorming, die niet los gezien kan worden van het opgroeien tot volwassenheid. Al onze leerlingen hebben het recht een oorspronkelijk, authentiek mens te worden en iemand te worden die zichzelf durft te zijn.

Dit bereiken we door te zorgen voor een gepast pedagogisch klimaat en door het geven van onderwijs. Verschillende onderdelen van het speciaal onderwijs (so) en voortgezet speciaal onderwijs (vso) worden in onderlinge samenhang gegeven.

Op De Kom-ZML bieden we vakgebieden binnen de leerroutes 1 t/m 4.

Het onderwijsprogramma van leerroute 1 leidt, na het vso, naar belevingsgerichte dagbesteding. Leerroute 2 leidt naar taakgerichte dagbesteding. Leerlingen die leerroute 3 volgen, komen veelal terecht binnen de arbeidsmatige dagbesteding. Leerroute 4 leidt soms naar beschutte arbeid en soms naar loonvormende arbeid met ondersteunende regelingen (banenafspraken). De ervaring leert dat leerlingen die in leerroute 4 zitten, vanwege belemmerende factoren, ook regelmatig uitstromen in arbeidsmatige dagbesteding. Op De Kom-Linawijs bieden we ook vakgebieden aan binnen de leerroutes 5 t/m 7.

De Kom is, met haar verschillende schoollocaties, onderdeel van Punt Speciaal onderwijsgroep regio Land van Maas en Waal. Hier zijn we gespecialiseerd in leerlingen met autisme, ernstig meervoudige beperkingen en moeilijk verstaanbaar gedrag.

Onze slogan

De Kom maakt meer mogelijk!

Onze kernwaarden:

Eigenaarschap

We begeleiden met de handen op de rug: leerlingen krijgen de kans om zelf initiatief te nemen, af en toe hun neus te stoten en daarvan te leren. Wij werken samen aan organisatorische en onderwijsinhoudelijke zaken. Kleine teams werken samen aan de lespraktijk.

Verbinding

Onvoorwaardelijke grondhouding naar de leerling toe. Ouders als partners. Collegiale ontmoeting en professionele dialoog. Samenwerking met externe partners.

Veiligheid

Wij bieden een veilig leer-en werkklimaat voor leerlingen en medewerkers.

Kwaliteit

Wij zijn een professionele lerende organisatie waarbij het delen van kennis en expertise met elkaar centraal staat.

3.2 Onze parels

Onze school levert basiskwaliteit (zie het Onderzoekskader 2021), maar onze school heeft ook veel toegevoegde waarde (eigen kwaliteitsaspecten). Het meest trots zijn we op onze parels:

	Parel	Standaard
	De sterke pedagogische en didactische kwaliteiten van de klassenleiding om aan te sluiten bij de ondersteuningsbehoeften van onze leerlingen.	OP3 - Pedagogisch-didactisch handelen [2021]
	De inzet van activerende werkvormen, zoals bewegend leren tijdens de onderwijsactiviteiten.	OP1 - Aanbod
	De kennis en expertise van ons ondersteuningsteam rondom autisme, sensorische integratie, communicatiesystemen, gedrag als taal.	OP2 - Zicht op ontwikkeling en begeleiding [2021]
	De inzet van logopedie, fysiotherapie en sensorische integratie therapie tijdens schooltijd, indien dit ondersteunend is aan het onderwijs.	OP2 - Zicht op ontwikkeling en begeleiding [2021]
	De samenwerking met externe instanties zoals 's Heeren Loo, VISIO, CCE, Driestroom, Trifier.	OP2 - Zicht op ontwikkeling en begeleiding [2021]

3.3 Onze grote ontwikkeldoelen

Voor de komende vier jaar hebben we een aantal grote ontwikkeldoelen vastgesteld. Deze ontwikkeldoelen vormen de focus van ons handelen.

Onderwijs en ict

Onderwijs en ict verdient veel aandacht. Daarom heeft Punt Speciaal onderwijsgroep voor al haar scholen één leeromgeving ontwikkeld. Het doel van onderwijs en ict is dat onze leerlingen, op een manier die hen past, als burger kunnen functioneren in de digitale kennismaatschappij. Om tot aansluitende digitale vaardigheden te komen maken we gebruik van leerlijnen en educatieve software. Voor onze medewerkers betekent dit dat zij voldoende uitgerust zijn om leerlingen deze digitale vaardigheden bij te brengen. Dit houdt in dat de bijbehorende leermiddelen in het onderwijs zijn geïntegreerd. De medewerkers zijn hiervoor geschoold.

Inclusiever onderwijs

We willen de leerlingen stap voor stap laten toegroeien naar het meedoen in de maatschappij. We beginnen bij de leerling zelf: wat heeft de leerling nodig om goed in verbinding te staan met zichzelf, de ander en de wereld? Vervolgens verkennen we de omgeving door de maatschappij in de school te halen en met leerlingen de maatschappij in te gaan. We doen dit altijd passend bij de mogelijkheden van de leerling.

Ouderparticipatie

Wij zien ouders als partners. We willen in alle opzichten partners zijn: door samen met ouders vorm en inhoud te geven aan de ontwikkeling van de leerlingen. We stemmen samen af op basis van gelijkwaardigheid. Dit vraagt iets van onze houding: wij zien ouders als de deskundige, zij kennen de leerling het best. Op basis van onze gezamenlijke deskundigheid werken we met de leerling aan zijn ontwikkeling. De basis van een goede samenwerking is het kennen van elkaar. We organiseren daarom regelmatig ontmoetingsmomenten zowel formeel als informeel.

Eigenaarschap

Onze leerlingen hebben extra ondersteuning nodig om deel te nemen aan de maatschappij. Een groot risico is dat we teveel ondersteuning bieden waardoor de leerling te afhankelijk wordt en te weinig vertrouwen ontwikkelt in zijn eigen handelen. Om dat te voorkomen geven wij leerling bewust eigen invloed op/eigenaarschap over hun leerproces. Dit vraagt iets van onze houding. We werken met onze handen op de rug: we geven alleen ondersteuning wanneer nodig en laten de leerlingen waar mogelijk zelf ervaren en handelen.

Binnen school staat het eigenaarschap van teamleden centraal. Dit betekent dat iedereen binnen het team invloed kan uitoefenen op de school en het onderwijs. Binnen school werken we toe naar een verbetercultuur waarin teamleden met en van elkaar leren. Samen werken we doelgericht aan de lespraktijk om meer te bereiken met de leerlingen.

Zichtbaarheid in de maatschappij

Om een goed onderwijs-en ondersteuningsaanbod te kunnen blijven bieden, is het belangrijk dat wij goed contact hebben met onze samenwerkingspartners. Onze samenwerkingspartners zijn bijvoorbeeld zorginstellingen, gezinshuizen, stagebedrijven, dagbestedingslocaties, ondernemers, gemeenten en samenwerkingsverbanden. We doen dit door persoonlijk contact met hen te zoeken en dit contact te onderhouden. We willen de samenwerking met deze partners versterken door hen structureel en op toegankelijke wijze te laten zien wat we als school belangrijk vinden en waar we mee bezig zijn.

Gezonde bedrijfsvoering

We willen goed onderwijs blijven bieden in een eigentijdse en inspirerende leeromgeving die aansluit bij de leerlingen. Daarom sturen we aan op een doordachte samenwerking met de andere Punt Speciaal-scholen en met onze samenwerkingspartners. Ook doen we dit door naar werkwijzen te zoeken die ons helpen om ons werk beter te organiseren waardoor de kwaliteit van ons onderwijsaanbod centraal blijft staan.

Speerpunten	
1.	De leerlingen bezitten ict-vaardigheden om deel te nemen aan de digitale samenleving. Onze medewerkers zijn voldoende ict-vaardig om leerlingen deze vaardigheden bij te brengen.
2.	De leerlingen gaan de maatschappij in en we halen de maatschappij de school binnen. Deze activiteiten zijn geïntegreerd in het onderwijsaanbod. We werken planmatig aan burgerschap met de leerlingen.
3.	Wij leggen actief contact met ouders en handelen naar wat ouders nodig hebben voor het toekomstperspectief van de leerling.
4.	We geven leerlingen vertrouwen in zichzelf, laten hen zelf handelen en geven hen de ruimte om te experimenteren en te leren van fouten.
5.	We hebben een verbetercultuur waarin teamleden met en van elkaar leren. Samen werken we doelgericht aan de lespraktijk om meer te bereiken met de leerlingen.
6.	We laten structureel zien waar we mee bezig zijn aan onze samenwerkingspartners en gebruiken hierbij verschillende (social) media.
7.	We zorgen voor een meer evenwichtige werkverdeling, bijvoorbeeld door de inzet van de methodiek LeerKRACHT. We onderzoeken of het vijf gelijke dagen model een positief effect kan hebben.

3.4 Onze visie op lesgeven (pedagogisch-didactisch handelen)

Wij gaan voor een inclusievere maatschappij, waarin iedereen ertoe doet, iedereen erbij hoort en succesvol meedoet. Daarom stellen wij in ons onderwijs de vraag van de leerling centraal. Participatie van leerlingen en ouders begint op het moment dat de leerling bij ons binnenkomt: we kijken samen wat de leerling nodig heeft en organiseren het onderwijs daaromheen. Voor al onze leerlingen, in alle uitstroomrichtingen, organiseren we het onderwijs zoveel mogelijk buiten de muren van onze klassen en scholen, in de maatschappij. Daartoe ontwikkelen we nieuwe onderwijsconcepten waarin het leren in de maatschappij centraal staat. Hiervoor werken we intensief samen met partners in het onderwijs en in de maatschappij: van (collega-)onderwijsinstellingen en zorginstellingen tot regionale ondernemingen en overheden. Ons ideaal is dat iedere leerling in zijn eigen omgeving onderwijs, begeleiding en zorg ontvangt en deelneemt aan de maatschappij. Stap voor stap werken we met de leerlingen naar hun uitstroombestemming toe, passend bij hun ondersteuningsbehoeften, om te komen tot een optimale deelname aan de maatschappij.

Didactisch handelen

Om te zorgen dat leerlingen optimaal kunnen profiteren van het lesaanbod creëren we een leerklimaat waardoor leerlingen actief en betrokken zijn. We maken daarbij gebruik van het Direct Instructie-model. Bewegend leren, het

gebruik van visuele materialen en ict-leermiddelen worden veelvuldig ingezet om de leerlingen actief en betrokken te houden bij de lessen.

Gelet op de didactiek vinden we de volgende zaken van groot belang:

- interactief lesgeven; de leerlingen betrekken bij het onderwijs
- onderwijs op maat geven: differentiëren
- gevarieerde werkvormen hanteren (variatie = motiverend)
- een kwaliteitsvolle (directe) instructie verzorgen
- kinderen eigenaarschap/eigen invloed geven over hun leerproces, passend bij hun ondersteuningsbehoeften.

Pedagogisch klimaat

Voor een optimale ontwikkeling is belangrijk dat leerlingen zich veilig voelen en gewaardeerd weten. Met de pedagogische benadering sluiten we aan bij de emotionele ontwikkeling van iedere leerling. Dit doen we vanuit een onvoorwaardelijke grondhouding: de medewerker accepteert de leerling onvoorwaardelijk en volledig als persoon. Dit betekent niet dat de medewerker moeilijk verstaanbaar gedrag goedkeurt (in tegendeel), maar de persoon achter dit gedrag niet afwijst. De leerling is zoals hij is en kan zijn gedrag zelf niet of beperkt veranderen of beïnvloeden, afhankelijk van het ontwikkelingsniveau. De medewerker communiceert dan ook eenduidig en duidelijk naar de leerling, zonder enige vorm van afkeur of afwijzing hierin kenbaar te maken. De medewerker bejegt de leerling ten allen tijden sensitief/responsief. Een sensitieve/responsieve omgang betekent dat de medewerker zich open opstelt voor alle mogelijke signalen die de leerling uitzendt naar zijn omgeving en deze signalen ook beantwoordt. De medewerker vangt de signalen van de leerling tijdig op en geeft hierop een passend antwoord. Handvatten hiervoor leggen we vast in het ontwikkelingsperspectief (opp) en, indien voor de leerling van toepassing, het individuele signaleringsplan.

In de pedagogische aanpak wordt ernaar gestreefd de leerlingen te leren om binnen hun mogelijkheden zo zelfstandig mogelijk te functioneren en verantwoordelijkheden te dragen die passen bij hun niveau van emotionele ontwikkeling. We vinden een positief pedagogisch klimaat belangrijk voor ieder kind van onze school. De leerlingen worden aangesproken in plustaal. Dat wil zeggen dat we het gewenste gedrag formuleren; bijvoorbeeld "We lopen rustig in de gang".

In elke klas zijn er gedragsregels die voor de leerlingen duidelijk zichtbaar zijn opgehangen. In pauzesituaties, die voor leerlingen vaak moeilijk te overzien zijn, zorgen we voor gescheiden pleinen; het plein voor de so-leerlingen is anders van inrichting dan het plein voor de vso-ers. Ook voor leerlingen met een meervoudige beperking is een aangepast speelplein. Tijdens de pauzebeurten zorgen we voor veel begeleiding buiten.

Betrokkenheid leerlingen

Leerlingen op De Kom worden zoveel mogelijk betrokken bij het aanbod op school. De Kom heeft een eigen leerlingenraad bestaande uit zes leerlingen. De leerlingenraad wordt begeleid door een leerkracht en komt vier keer per jaar bij elkaar om onderwerpen te bespreken die de leerlingen aangaan. De leerlingenraad is met één leerling vertegenwoordigd in de mr. Deze leerling neemt deel aan een deel van de mr-vergaderingen.

In het vso worden de rapporten en het ontwikkelingsperspectief (opp) individueel met de leerling besproken, wanneer dit mogelijk is. Leerlingen kunnen onderwerpen aangeven waarover ze informatie of les willen binnen een deel van het rooster. Leerlingen in het vso kunnen aangeven welke interne stage ze willen doen. Tenslotte kunnen leerlingen aanwezig zijn bij het toekomstgesprek dat gevoerd wordt als de leerling 16/17 jaar is. Met dat gesprek start het individuele stagetraject, waar de leerling met zijn wensen en mogelijkheden leidend is.

3.5 Onze visie op leren

De kernwaarden eigenaarschap en kwaliteit willen we in ons onderwijs expliciet terug zien. We bieden vakoverstijgende vakken en vakspecifieke vakken aan. Vakoverstijgende vakken als mondelinge taal, sociale en emotionele ontwikkeling en leren leren (voorbereiding op dagbesteding en arbeid) worden de hele dag door aangeboden.

We vinden bewegend leren in het so belangrijk. Dit is een manier van werken waarbij aangetoond is dat het vaak leidt tot betere resultaten. Dat komt omdat leerlingen niet alleen kunnen terugvallen op informatie die door hun ogen of oren in de hersenen zijn binnengekomen, maar ook door beweging. Bewegend leren bevordert alle vakken. Dit doen

we door:

1. Met de leerlingen te bewegen tussen de lesactiviteiten: bijvoorbeeld enkele minuten tussen de lessen lichaamsoefeningen doen of op een andere manier bewegen.
2. Er kan sprake zijn van bewegend leren tijdens bijvoorbeeld het leren tellen en spellen of tijdens andere leerstof. Beweegvormen worden dan gekoppeld aan cijfers, rekensommen, letters of woorden

Diverse onderzoeken tonen aan dat bewegen tijdens het leren een positieve invloed heeft op de hersenactiviteiten. Hierdoor kunnen kinderen zich beter concentreren en neemt de taakgerichtheid toe. Bovendien versterkt bewegen het zelfvertrouwen van leerlingen.

In het vso is het praktisch leren van groot belang. In het vso wordt gewerkt aan allerlei praktijkvakken, zoals: werken in de keuken, werken in de schoonmaak/huishouden, werken in het groen, enzovoorts. Deze vakken worden gegeven in praktijklokalen voor de leerlingen voor wie dit geschikt is, soms gebeurt het in de klas en wordt er gewerkt naar stapje voor stapje werken buiten de klas.

In het vso zijn diverse vormen van stages toegevoegd aan het vak voorbereiding op dagbesteding en arbeid. We kennen interne stages, leren op locatie (lol)-stages en externe stages.

Met alle vakken en activiteiten streven we ernaar dat onze leerlingen mee kunnen (gaan) doen aan de maatschappij. Zo autonoom mogelijk, denkend vanuit eigenaarschap, met een zo hoog mogelijke kwaliteit.

3.6 Leerstofaanbod

Onze school richt zich op de brede ontwikkeling van de leerlingen. Daartoe bieden we een passend aanbod dat dekkend is voor de kerndoelen speciaal onderwijs. Ons aanbod is evenwichtig verdeeld over de leerjaren, sluit aan bij de kenmerken van onze leerlingen en bereidt hen voor op het vervolgonderwijs, dagbesteding of (beschutte)arbeid. Onze school biedt een onderwijsaanbod aan dat past bij de wettelijke voorschriften. Ict-voorzieningen zijn daar ondersteunend in.

Ons onderwijsaanbod kenmerkt zich door aan te sluiten bij het niveau van de leerling. We dagen de leerling uit om door te groeien vanuit de zone van naaste ontwikkeling van zijn/haar niveau. Niets anders dus dan in het reguliere onderwijs. Alleen ontwikkelen onze leerlingen zich in een ander tempo en vaak minder harmonisch. Ook hebben ze er meer ondersteuning bij nodig.

In ons onderwijsaanbod staan zelfredzaamheid, sociaal en emotioneel leren, mondelinge taal en burgerschap centraal. We werken toekomstgericht met al onze leerlingen. Leerlingen worden begeleid om de einddoelen te behalen. Daar waar mogelijk stimuleren we zoveel mogelijk eigenaarschap.

We gebruiken op alle scholen het landelijk doelgroepenmodel waarin we het niveau op de verschillende ontwikkelingsgebieden van de leerling in kaart brengen en van daaruit de uitstroombestemming bepalen. Ook hierbij kijken we naar de individuele onderwijsbehoefte van de leerling.

Vakgebieden en leerlijnen

We werken binnen alle leerroutes met de Plancius- en zml-leerlijnen van het CED (<https://www.cedgroep.nl/>). Deze leerlijnen worden op de meeste scholen in het so en vso gebruikt. Om de opbrengsten te kunnen beoordelen maken we gebruik van het overzicht leerstandaarden, zie bijlage. Om te beoordelen of een leerling de leerstandaard behorend bij zijn leerroute haalt gaan we in leerroute 1 uit van de leergebied overstijgende doelen: communicatie, sociale en emotionele ontwikkeling, zelfredzaamheid en spelontwikkeling. In leerroute 2, 3 en 4 gaan we uit van de drie belangrijke leergebied overstijgende vakgebieden te weten sociale en emotionele ontwikkeling, leren leren in het so en voorbereiding op dagbesteding en arbeid in het vso en mondelinge taal. De vaardigheden die de leerlingen op deze vakgebieden ontwikkelen, bepalen in grote mate het uitstroomperspectief van de leerling. De leer-specifieke vakken lezen, schrijven, spellen/stellen en rekenen scoren we om te volgen of er interventies nodig zijn op dat vakgebied.

Naast deze leergebied overstijgende vakken en leer-specifieke vakken krijgen alle leerlingen op de Kom een aanbod

op het gebied van cultuureducatie, beweging en muziek. We willen iedere leerling een passend cultuuraanbod bieden. De Kom heeft een werkgroep cultuur welke is vertegenwoordigd in de cultuurwerkgroep binnen de regio. Vanuit de gemeente is budget voor voorstellingen voor scholen uit de regio. Door het jaar heen worden door de cultuurwerkgroep activiteiten aangeboden waarop klassen kunnen inschrijven. Het vak beweging wordt gegeven door vakleerkrachten. De so groepen krijgen daarnaast zwemles. Alle leerlingen krijgen muziekonderwijs. Leerkrachten worden hierbij ondersteund door een muziektherapeut.

De leerlingen binnen het vso vanaf leerroute 2 krijgen praktijkvakken. Het aantal uren loopt op naarmate leerlingen ouder worden. Het gaat om de vakken werken in de keuken, linnenkamer, dierverzorging, repro, magazijn, winkel, huishouden en schoonmaak, kantine en catering, groen, techniek, ontvangstbalie en textiele werkvormen. Vanaf ongeveer hun 15e jaar kunnen leerlingen intern stagelopen op De Kom. Er zijn verschillende taken in de school die de leerlingen met begeleiding of zelfstandig uitvoeren Naast de interne stages in de school worden er ook LOL (Leren Op Locatie) stages in een groepje uitgevoerd. Met deze stages worden werknemersvaardigheden aangeleerd en getraind.

Wanneer een leerling 16/17 jaar is vindt een toekomstgesprek plaats met de stage coördinator, ouders/wettelijk vertegenwoordigers en zo mogelijk de leerling zelf. Daarna start een individueel stagetraject en gaat de leerling extern stagelopen buiten De Kom. De stageplek past bij het uitstrooprofiel van de leerling. Voor leerlingen die het niet aankunnen om op meerdere plekken stage te lopen wordt de stageplek meteen uitstroomplek. Leerlingen stromen in het algemeen uit naar een vervolgbestemming die aansluit op hun leerroute. We hanteren een nazorgtraject van ongeveer twee jaar. Er wordt aan gewerkt om dit nazorgtraject meer planmatig op te zetten.

Beoordeling

Omschrijving	Resultaat
Basiskwaliteit (V)SO (versie 2021) - Aanbod (OP1)	3,53

Actiepunt	Prioriteit
De school biedt -voor de leerlingen die dat aankunnen- een breed (digitaal/online) aanbod aan dat gebaseerd is op de kerndoelen	gemiddeld
De school zorgt ervoor dat het aanbod bijdraagt aan het ontwikkelen van de sociale en maatschappelijke competenties die leerlingen in staat stellen deel uit te maken en bij te dragen aan de pluriforme, democratische samenleving	gemiddeld
De school stemt het aanbod af op de kenmerken van de leerlingenpopulatie	gemiddeld
De school bereidt de leerlingen voor op de samenleving	hoog
We ontwikkelen een onderwijszorgarrangement voor leerlingen die vanwege een laag cognitief en emotioneel functioneren en externaliserende gedragsproblematiek niet in een klas van 6 tot 8 leerlingen een programma kunnen volgen.	hoog

Bijlagen

1. Leerstandaarden onderwijsgroep Punt Speciaal

3.7 Les- en leertijd

Op onze school willen we de leertijd effectief besteden, omdat we beseffen dat leertijd een belangrijke factor is voor het leren van onze leerlingen. We proberen daarom verlies van leertijd te voorkomen. Ook willen we voldoende leertijd plannen, zodat de leerlingen zich het leerstofaanbod eigen kunnen maken. We werken vanuit een lessentabel (zie bijlage), een weekoverzicht en een dag-voorbereiding.

Op basis van de leeropbrengsten wordt bekeken of de vastgestelde leertijden per vakgebied voldoende zijn om het gewenste streefniveau van 75% te behalen. Zo nodig wordt dit op schoolniveau aangepast. Bij onvoldoende opbrengsten op leerlingniveau voor de belangrijkste vakgebieden zal o.a. bekeken worden in welke mate de leertijd hierbij van invloed is geweest. Indien vastgesteld wordt dat de leertijd voor deze leerling niet voldoende is om de gewenste resultaten te behalen, kan de leertijd voor een vastgestelde periode verruimd worden om te onderzoeken of

dit een positief effect heeft op de resultaten. Als dit geldt voor meerdere vakgebieden gaan we onderzoeken of de leerroute nog passend is voor de leerling.

Beoordeling

Omschrijving	Resultaat
Basiskwaliteit (V)SO (versie 2021) - Onderwijstijd (OP4)	4

Bijlagen

1. Inzet uren so
2. Inzet uren vso

3.8 Vakken, methodes en toetsinstrumenten

Onze school biedt de volgende vakken (zie schema) aan en gebruikt daarbij de beschreven methodes en toetsen. Gelet op de kerndoelen, gaan we ervan uit dat de methodes die we gebruiken dekkend zijn voor de kerndoelen. We gebruiken de methodes integraal en vullen aan waar we dat nodig vinden. Daardoor borgen we dat we de kerndoelen ook daadwerkelijk behalen.

Vak vanuit de leerlijnen	Methodes	Toetsinstrumenten	Vervangen
Mondelinge Taal (spreken-luisteren)	Fototaal mondelinge taal	Zml toetsen taal	
		Cito taal dagbesteding	
Schriftelijke taal (technisch en begrijpend lezen)	Fototaal technisch lezen	Avi toetsen Dmt toetsen	
	Leespraat	Beoordeling op de leerlijn	
	Nieuwsbegrip	Cito-toetsen arbeid begrijpend lezen	
	Humpie Dumpie nieuwe versie		
	LOeS methodiek		
Stellen	Werken aan Nederlands	Beoordeling op de leerlijn	
Spellen	Zelfstandig spellen	Cito-toetsen arbeid spelling	
	Spelling langs de lijn	Cito-toetsen arbeid spelling	
Schrijven	Krullenbol		
	Schrijfdans		
	ABC schrijf maar mee		
	Pennenstreken		
Engels	Groove me	Beoordelen op de leerlijn	
	Just do it		
Rekenen	Numicon	Zml toetsen rekenen	
	Rekenboog	Cito-toetsen dagbesteding rekenen	
	Rekenroute	Wordt nu geïmplementeerd Cito-toetsen arbeid rekenen	
	Rekenlijn		
	Aandacht voor rekenen		

	Werken aan rekenen		
Geschiedenis	Op je eigen wijze Naut en Meander speciale werkbladen	Beoordelen op de leerlijn	
Aardrijkskunde	Op je eigen wijze Naut en Meander: speciale werkbladen	Idem	X
Natuuronderwijs	Op je eigen wijze Naut en Meander: speciale werkbladen	Idem	
Wetenschap & Techniek	Op je eigen wijze Naut en Meander: speciale werkbladen	Idem	
Voorbereiding op dagbesteding en arbeid	Werkportfolio	Idem	
	Werken aan stage & loopbaan	Idem	
	Strux		
	STIP vso-mappen	Idem	
Verkeer	VVN materiaal, boekjes en digitaal	Idem Verkeersexamen	
Handvaardigheid	Moet je doen		
Muziek	Moet je doen		
Drama	Moet je doen		
Bewegingsonderwijs	op basis van de leerlijn		
Sociaal-emotionele ontwikkeling	STIP		
	Leefstijl		
	Rots en water		
Seksuele relationele vorming	Lente kriebels materiaal Rutger stichting		
Mens en Maatschappij Omgaan met de media	Stoere stemmer FF appen Offline-online		
Vakken leerroute 1	Omgaan met gevoelens Ervaar het maar Doedels Activiteitenkaarten van Plancius- methodiek		

Bijlagen

1. Toetskalender so en vso

3.9 Burgerschap

Burgerschapsonderwijs gaat over de basisnormen en -waarden voor onze samenleving. Burgerschapsvorming is het vormen van leerlingen die actief meedoen aan de samenleving en een positieve bijdrage leveren aan de samenleving. Het is geen vak, maar een taak van de school. Hierbij gaat het vooral om de houding en de vaardigheden van de leerlingen. Er zijn drie domeinen die de kern van burgerschapsvorming zijn:

- democratie; door democratie kunnen verschillende opvattingen op een vredige manier tot oplossingen komen
- participatie; door een bijdrage te leveren aan de eigen leefomgeving en de verantwoordelijkheid ervoor te nemen
- identiteit; door te handelen vanuit je waarden en normen

Voor zeer moeilijk lerende leerlingen vraagt burgerschapsonderwijs net wat anders. De leerlingen beschikken niet vanzelfsprekend over het gedragsrepertoire om goed om te gaan met onderlinge verschillen of conflicten of om oog te hebben voor elkaar. De sociaal-emotionele ontwikkeling van deze leerlingen verdient extra aandacht; daar zijn we als school elke dag mee bezig in de klas.

Burgerschap op de Kom

We leren leerlingen vaardigheden om (straks) hun leven in de maatschappij op een goede manier vorm te geven. Die maatschappij is thuis/woonvorm, vrijetijdsbesteding en de werkplek. Onder werkplek verstaan we:

- belevingsgerichte dagbesteding
- taakgerichte en activerende dagbesteding
- arbeidsmatige dagbesteding
- beschutte arbeid
- arbeid
- vervolgonderwijs

Het niveau van de leerling speelt een belangrijke rol bij wat we aanbieden op het gebied van burgerschap. Wij bereiden leerlingen voor op hun toekomstige rol als burger. Burgerschapsontwikkeling is het volwaardig burger maken van de leerling met het doel dat hij/zij zo goed mogelijk in de samenleving kan functioneren. Door zich bewust te worden van wie zij willen zijn, leren ze keuzes te maken en realiseren ze zich wat de gevolgen daar van zijn voor zichzelf, anderen en hun omgeving.

Voor de leerlingen uit leerroute 1 wordt aan het burgerschapsonderwijs onder andere gewerkt vanuit de LACCS-methodiek: lichamelijk welzijn, alertheid, contact, communicatie en een stimulerende tijdsbesteding. In deze methodiek staat de vraag 'hoe goed is het leven van de leerling eigenlijk? Hoe pakken de afspraken en regels voor hem uit?' centraal. Hierbij werken we nauw samen met alle betrokkenen rondom de leerling. Daarbij gebruiken we ook de doelen van de Plancius leerlijnen: communicatie, sociaal-emotionele ontwikkeling, zelfredzaamheid, sensomotorische ontwikkeling en spelontwikkeling.

Op het so wordt vanaf leerroute 2 leerjaar 4 Burgerschapsonderwijs in de volgende leergebieden aangeboden: sociale emotionele ontwikkeling, leren leren, mondelinge taal, lezen, spelontwikkeling (samen spelen), seksuele en relationele vorming, praktische redzaamheid en digitale geletterdheid. Binnen het onderwijsaanbod van de verschillende leerroutes en leerjaren zijn de doelen voor deze leergebieden geformuleerd en staan ze op het rooster.

Op het vso wordt vanaf leerroute 2 Burgerschapsonderwijs in de volgende leergebieden aangeboden: Voorbereiding op dagbesteding en arbeid, (waaronder sociale en emotionele ontwikkeling en mondelinge taal), voor leerroute 2 vso praktische redzaamheid praktijkvakken, digitale geletterdheid, seksuele en relationele vorming. Daarnaast zijn de Leren op Locatie, interne- en externe stage oefenplekken voor burgerschap. Binnen het onderwijsaanbod van de verschillende leerroutes en leerjaren zijn de doelen voor deze leergebieden geformuleerd en staan ze op het rooster.

Voor zowel so en vso zijn er vanaf leerroute 2 de volgende activiteiten met doelen die een relatie hebben met burgerschapsonderwijs: Nieuwsbegrip, leerlingenraad, Rots en water trainingen, projecten, waaronder het project week tegen pesten van Nationale school en Veiligheid. Er is een burgerschapskalender waarop activiteiten staan die een relatie hebben met de zeven bouwstenen van burgerschap: vrijheid en gelijkheid, macht en inspraak, democratische cultuur, identiteit, diversiteit, solidariteit en digitaal samenleven.

Monitoring van de doelen van de leergebieden wordt twee keer per jaar gedaan. Daarnaast is er een

schoolmonitoring die uitgevoerd wordt door middel van de scan Burgerschapsvorming CED. Hierbij komen de volgende domeinen aan bod: oefenplaats voor democratie, leerling participatie, conflictoplossing, diversiteiten, persoonsvorming, sociaal gedrag en schoolklimaat en pedagogisch handelen. Deze scan wordt in mei uitgevoerd.

Momenteel wordt gewerkt aan een leerlijn Burgerschap voor zowel so als vso. Deze leerlijn wordt door de internbegeleiders van Punt Speciaal ontwikkeld en zal naar verwachting volgend schooljaar ingezet kunnen worden.

Bijlagen

1. Burgerschap jaarkalender

3.10 Taalleesonderwijs

Het vakgebied Nederlandse taal krijgt –op basis van de leerlingenpopulatie- veel aandacht in ons curriculum. We leren de kinderen taal om goed met anderen om te kunnen gaan en om effectief te kunnen communiceren. Om de wereld om je heen goed te kunnen begrijpen is het nodig om de taal adequaat te leren gebruiken. Ook bij veel andere vakken heb je taal nodig. Het merendeel van onze leerlingen heeft een achterstand in hun taalontwikkeling, al dan niet passend bij hun ontwikkelingsleeftijd. Ons taal/lees aanbod is afgestemd op de ondersteuningsbehoeften van onze leerlingen. Voor leerlingen die dat nodig hebben bieden we logopedie onder schooltijd aan.

We volgen mondelinge taal, lezen, spelling en en begrijpend lezen volgens de leerlijnen. We observeren of leerlingen een bepaald item/niveau hebben gehaald en bieden vervolgens het volgende item/niveau aan. Als een leerling bij niveau 6 is gekomen dan is het mogelijk om de reguliere toetsen aan te bieden. Dit zijn de Cito-toetsen begrijpend lezen, de AVI-toetsen technisch lezen, de spellingstoetsen van Cito en het PI-dictee. Voor het vso zijn er de Cito-toetsen arbeid en de Cito-toetsen dagbesteding.

Bij lezen denken we aan: het lezen van eigen dagprogramma (in picto's). Sommige leerlingen komen middels Leespraat tot het lezen van woorden en waar mogelijk bieden we technisch lezen aan. Hierbij gaat het om lezen van woorden en zinnen in een betekenisvolle context. In het vso staat begrijpend lezen centraal, onder andere middels Nieuwsbegrip.

Bij het schrijven wordt de methode Krullenbol ingezet om vanuit vormen, middels bewegen te komen tot het schrijven van cijfers en letters. Voor het planmatig leren schrijven van cijfers en letters wordt een schrijfmethode gebruikt.

Actiepunt	Prioriteit
We schaffen een nieuwe methode voor aanvankelijk lezen aan in verband met de beperkte (met name digitaal) didactische werkvormen in de methode technisch lezen van Fototaal.	gemiddeld

3.11 Sociale en maatschappelijke ontwikkeling

Onze school besteedt structureel en systematisch aandacht aan de sociale en maatschappelijke ontwikkeling van de leerlingen. In het pedagogisch-didactisch handelen wordt systematisch aandacht besteed aan sociale veiligheid. Sociaalemotionele vorming staat in het rooster van elke klas. We werken systematisch aan de leerlijnen van het Centrum Educatieve Dienstverlening (CED). Voor onze leerroute 1 leerlingen wordt er gewerkt met de doelen van de sociale en emotionele ontwikkeling van Plancius. Twee keer jaar worden deze doelen geëvalueerd. Om deze doelen te realiseren wordt gebruik gemaakt van diverse methodes en methodieken zoals de methodiek LACCS (leerroute 1-2) en de methode Stip (leerroute 3-4). Vanaf leerroute 2 geven we vanuit de methodiek Rots en Water (R&W), trainingen aan de groepen. Klassenleiding wordt hierbij betrokken zodat de lesstof die aangeboden wordt, kan worden toegepast in situaties in de klas, op het schoolplein en in de gangen. De lessen worden door gecertificeerde trainers gegeven. Leerlingen leren met meer begrip, respect en gevoel omgaan met zichzelf en anderen. Een zekere mate van reflectie op eigen gedrag en handelen is een voorwaarde voor deelname.

De ontwikkeling van de groep en de individuele leerlingen wordt tijdens de groeps- en leerlingbespreking besproken met leraar en intern begeleider. Tijdens deze gesprekken worden ook mogelijke aanpakken voor een groep of voor een individuele leerling besproken.

We gebruiken observaties, gestandaardiseerde vragenlijsten, screeningsinstrumenten om de sociale en emotionele ontwikkeling te volgen. De SEO-R wordt bij leerlingen afgenomen als hier een indicatie voor is. Voor de leerlingen van

De Kom-Linawijs nemen we standaard de SEO-R af tijdens de beeldvormingsfase.

Kwaliteitsindicatoren	
★	TEST STER <i>Eigen kwaliteitsaspect bij standaard OP1 - Aanbod</i>

Beoordeling

Omschrijving	Resultaat
TEST BEOORDELING	goed / uitstekend

Actiepunt	Prioriteit
We gebruiken een gestandaardiseerd instrument om het niveau van de emotionele en sociale ontwikkeling te volgen.	gemiddeld

3.12 Rekenen en wiskunde

Rekenen staat bij leerlingen van leerroute 2, 3 en 4 op het weekrooster. In het so dagelijks, in het vso twee tot drie keer per week. We zien dit vak in allerlei vormen: de reguliere rekenlessen, tijdens kringgesprekken, tijdens praktische taken en in het vso vooral tijdens de praktijkvakken en stages. Rekenen start met de voorwaarden en rekenbegrippen, de "bodem" moet gelegd worden anders zal rekenen moeilijk tot niet toepasbaar worden. We gebruiken in het so Numicon-materialen om visueel met de getal-beelden aan de slag te gaan, leerlingen kunnen met materialen tot splitsen komen. Beheersen ze die vaardigheid dan kan er verder gewerkt worden aan andere rekenbewerkingen middels een nieuwe methode Rekenroute. In het vso zetten we de rekenvaardigheden ook in bij praktische taken. Waar mogelijk toetsen we leerlingen met de Cito zml-rekentoetsen en de reguliere Cito-toetsen.

3.13 Engelse taal - Vreemde talenonderwijs

In het vso bieden we het vak Engels aan, de leerlijn start op niveau 7. We kunnen dit aan leerlingen aanbieden die op leerroute 3 functioneren. Voor so-leerlingen die in leerroute 4 functioneren is dit vak ook een programmaonderdeel. Onze leerlingen komen in het digitale leven vaak met Engelse woorden in aanraking. We gebruiken de digitale methode Groove me en de analoge methode Just do it. Leerlingen in leerroute 2 in het vso doen met regelmaat mee met het aanbod, als ze dit aankunnen. We zien dat het een interessant vak is waar ze ook echt wat aan hebben omdat er veel Engels om hen heen wordt gebruikt.

3.14 Methodiek LACCS voor leerroute 1 en 2

In schooljaar 2021-2022 is De Kom gestart met de implementatie van de methodiek LACCS. LACCS is een methodiek voor mensen die zeer intensieve ondersteuningsbehoeften hebben vanwege hun ernstige verstandelijke en meervoudige beperkingen. Op De Kom zijn dit de leerlingen in leerroute 1 en een aantal leerlingen in leerroute 2. Deze leerlingen zijn (bijna) volledig afhankelijk van volwassenen voor hun levensbehoeften en welbevinden. De LACCS methodiek zet vijf gebieden, centraal die ervoor zorgen dat deze leerlingen een goed leven hebben:

Lichamelijk welzijn
Alertheid
Contact
Communicatie
Stimulerende tijdsbesteding

De LACCS methodiek heeft een eigen manier om te kijken naar het niveau van de leerling met een verstandelijke beperking. Deze manier van kijken noemen we het ontwikkelingsdenken. Voor het vaststellen van de ontwikkelingsfase van de leerling bestaat geen test. Door gesprekken te voeren met andere betrokkenen, zoals ouders en begeleiders, ontdekken we samen in welke ontwikkelingsfase(n) de leerling zich bevindt. Dit is waardevol omdat we de leerling zo beter leren kennen. Het geeft ons handvatten voor de dagelijkse ondersteuning die we de leerling bieden.

Binnen het LACCS-programma zijn er twee soorten gesprekken: het goed leven gesprek en het

ontwikkelingsfasengesprek.

Het goed leven gesprek

Bij het goed leven gesprek bespreken alle betrokkenen de stand van zaken op de vijf gebieden, wat verder nodig is en worden doelen gesteld. Dit gesprek vindt 1 keer per jaar plaats. De voorzitter van dit gesprek is de intern begeleider.

Het ontwikkelingsfasengesprek

Hier wordt het niveau van het ontwikkelingsdenken in kaart gebracht. De voorzitter is een orthopedagoog, evenals bij het goed leven gesprek zijn hierbij alle betrokkenen aanwezig.

De periode waarin deze gesprekken plaatsvinden zijn flexibel (niet elk jaar).

Op dit moment heeft al een deel van de medewerkers die met deze leerlingen werken de scholing gevolgd en of gaan deze nog volgen. De scholing wordt als heel waardevol ervaren. Medewerkers leren door de methodiek op een nieuwe manier naar de ontwikkeling van de leerling te kijken en hoe hier op in te spelen. Een leerkracht volgt op dit moment de post-HBO opleiding.

3.15 Praktijkvorming en stage

In het jaar dat de leerling 16 jaar wordt houden we een toekomstgesprek met leerling, ouders, klassenleiding en de stagecoördinator. Indien mogelijk wordt er vooraf een arbeidsinteressesettest afgenomen. In dit gesprek kijken we met elkaar, hoe we samen de leerling gaan voorbereiden op uitstroom. De uitstroom kan variëren van verschillende vormen van dagbesteding, beschutte en onbeschutte arbeid. We kijken naar de leerroute en het uitstroomprofiel van de leerling en tevens naar de resultaten en ervaringen van de praktijkvakken, externe praktijkvakken, interne stages en leren op locatie (lol)-stages. Deze gegevens zijn samen met de wensen van leerling, ouders en klassenleiding bepalend voor de keuze van het stage traject en de externe stageplek. Er wordt vastgesteld aan welke doelen gewerkt gaat worden op de stage. Tevens informeren wij in dit gesprek de ouders/verzorgers over wettelijke regelingen die belangrijk zijn als een leerling 18 wordt.

Interne stage

Op De Kom kunnen leerlingen vanaf ongeveer 15 jaar intern stagelopen. Voorbeelden van interne stages op De Kom zijn:

- catering
- hulp bieden bij vervoer van klassen naar zwembad; rolstoel rijden of meelopen met jonge leerlingen
- opstellen toestellen gymzaal
- ophalen gebruikt serviesgoed
- ophalen en rondbrengen van de was

Leren op locatie (lol)- stages:

Een groep leerlingen gaat met begeleiding van school naar een andere locatie en krijgt daar praktijkles.

Enkele voorbeelden zijn:

- met een groepje werken bij 's Heeren Loo
- met een groepje werken bij een supermarkt

Externe stage

In overleg met leerling, ouders en klassenleiding worden één of meerdere stageplekken gekozen. Hierbij is de leerling en zijn/ haar mogelijkheden leidend. Dit betekent dat ieder stagetraject er anders uitziet, aangepast aan de betreffende leerling. Beslissingen worden altijd in gezamenlijk overleg genomen.

Tijdens stage blijft de school verantwoordelijk voor de leerling. We zorgen voor de overdracht naar de begeleiding op de stageplaats en regelen als het nodig is het vervoer via de gemeente waar de leerling woont. Daar waar mogelijk wordt gestimuleerd om de leerling zelfstandig te leren reizen. Als het vervoer naar stage niet geregeld wordt door de gemeente wordt aan ouders gevraagd welke bijdrage zij kunnen leveren.

In een stageovereenkomst leggen we afspraken vast met de leerling (en ouders), de stageplaats en De Kom. De ervaringen en doelen op de stageplaats worden geëvalueerd en in een verslag vastgelegd. Er wordt gekeken in hoeverre het onderwijsaanbod kan bijdragen aan de doelen op de stage. Deze informatie is belangrijk bij een

definitieve uitstroomkeuze.

Beoordeling

Omschrijving	Resultaat
Basiskwaliteit (V)SO (versie 2021) - Praktijkvorming/stage (OP5)	4

3.16 Zorg en begeleiding

Commissie van begeleiding

De commissie van begeleiding (cvb) is verantwoordelijk voor de zorg voor de leerlingen. Deze wordt gevormd door:

- locatieleiders
- orthopedagoog
- GZ-psycholoog/coördinator clz
- intern begeleiders
- schoolmaatschappelijk werker (MEE), op afroep
- jeugdarts (GGD), op een aantal vaste momenten

De cvb heeft als hoofdtaken:

- Verantwoordelijkheid voor instroom. De commissie bepaalt of een leerling kan worden toegelaten tot de school. De cvb formuleert op basis van de ontvangen informatie over een leerling een eerste ontwikkelingsperspectief op dat in het startverslag beschreven wordt. Aan de hand van verschillende criteria en de bevorderende en belemmerende factoren, bepaalt de cvb in welke leerroute een leerling geplaatst wordt. Met behulp van de schoolstandaarden wordt de doorgaande lijn per leerroute naar het uitstroomperspectief gewaarborgd. Dit alles wordt beschreven in het eerste ontwikkelingsperspectief dat na zes weken wordt opgesteld.
- Advisering over het vaststellen en bijstellen van het ontwikkelingsperspectief.
- Ten minste één keer per jaar evalueren van het ontwikkelingsperspectief en hiervan verslag doen aan het bevoegd gezag, c.q. de bestuurder. Dan wordt ook bekeken of dezelfde leerroute moet blijven, of dat er bijstelling van de leerroute moet plaatsvinden.
- Monitorfunctie daar waar het gaat om het onderwijs en de begeleiding bij zittende leerlingen. Wanneer nodig wordt besloten tot het starten van een proces van handelingsgerichte diagnostiek.
- Advisering over terugplaatsing of overplaatsing van de leerling naar het basisonderwijs of het voortgezet onderwijs.
- Bieden van ondersteuning en opzetten van planmatige pedagogische (be)handelingsadviezen bij ernstige problemen of zorgen. Indien nodig, afstemmen met ondersteunende instanties door deskundigheid (zowel intern als extern) in te schakelen voor het bieden van hulp binnen de school
- Interventies bespreken indien er ernstige problematiek gesignaleerd wordt in de thuissituatie (zo nodig volgens de stappen van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling gevolgd).
- Bespreken van interventies indien er problemen zijn in de samenwerking tussen ouders en school.
- Beoordelen, voor de individuele leerling, van het belang van de inzet van paramedische ondersteuning tijdens school, ter ondersteuning van het onderwijs.

Een afvaardiging van de cvb, te weten intern begeleider, orthopedagoog en GZ-psycholoog/coördinator leerlingenzorg, komt een keer per drie weken bij elkaar om inhoud te geven en zorg te dragen voor de leerlingenzorg op onderwijsinhoudelijke en pedagogische zaken.

De intern begeleider richt zich vooral op vragen op gebied van didactiek (het leren en de leervorderingen). De orthopedagoog op vragen op gebied van pedagogische benadering en gedrag. Soms speelt de cvb vragen rechtstreeks door naar de arts, logopedist of de fysiotherapeuten. Bij crisissituaties is het altijd mogelijk om van deze procedure af te wijken.

Begeleiding van leerlingen met internaliserend en externaliserend gedrag

Veel leerlingen vragen een specifieke gedragsbenadering van ons.

Om goed zicht te krijgen op de verschillende niveaus van alertheid en hoe te handelen wordt voor leerlingen met moeilijk verstaanbaar gedrag een signaleringsplan opgesteld. Uitgangspunt is om de-escalerend te werken. Het kan voorkomen dat gedragsproblemen een dermate vorm aannemen dat een gevaarlijke situatie ontstaat voor de leerling

zelf of voor anderen in de omgeving. In dat geval moeten we fysiek ingrijpen. Er is op De Kom een achterwachtsysteem van specialisten die volgens speciaal getrainde technieken fysiek kunnen ingrijpen in een gevaarlijke situatie. Voor meer informatie zie protocol fysieke agressie, document omgaan met fysieke agressie en protocol achterwacht'. Voor leerlingen bij wie fysiek ingrijpen nodig kan zijn, wordt gehandeld volgens het protocol 'Fysiek beperkend handelen en vrijheid beperkende maatregelen'. Voor betreffende leerlingen wordt een individueel protocol opgesteld dat in het opp verwerkt wordt en door ouders ondertekend wordt. Aan de-escalerend werken wordt planmatig aandacht besteed. Alle personeelsleden zijn getraind in het omgaan met agressie en in de-escalerend werken als interventie voorafgaand aan noodzakelijk fysiek ingrijpen. Deze trainingen worden ieder schooljaar in een cyclus van drie bijeenkomsten aangeboden en zijn verplicht voor alle personeelsleden. De trainingen fysiek ingrijpen zijn verplicht voor alle specialisten en worden ieder schooljaar drie middagen aangeboden. De interne trainers die bovengenoemde trainingen verzorgen, volgen zelf jaarlijks twee trainingen bij een extern bureau.

Individueel signaleringsplan

In alle klassen worden tijdens de leerlingbespreking de ondersteuningsbehoeften ten aanzien van gedrag van een leerling besproken en wordt bepaald of extra inzet van de orthopedagoog noodzakelijk is. Als dit het geval is dan neemt de orthopedagoog de regie en wordt de ondersteuningsbehoefte multidisciplinair bekeken waarbij klassenleiding, orthopedagoog, si-therapeuten en zo nodig logopedist betrokken worden om tot een complete beeldvorming te komen. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van video-analyses. Zo nodig wordt door de orthopedagoog aanvullend handelingsgerichte diagnostiek uitgevoerd. Het signaleringsplan wordt vervolgens gezamenlijk bepaald. We sluiten daarbij aan bij het niveau van de emotionele ontwikkeling van de leerling. In een handelingsplan worden doelen en werkwijze/benadering geformuleerd. Vervolgens wordt planmatig gewerkt aan gedragsverandering bij de leerling en/of aan het trainen van een bepaalde begeleidingsstijl bij klassenleiding. De orthopedagoog heeft in dit proces de helikopterview.

Beoordeling

Omschrijving	Resultaat
Basiskwaliteit (V)SO (versie 2021) - Zicht op ontwikkeling en begeleiding [2021] (OP2)	3,81

Actiepunt	Prioriteit
De school zorgt ervoor dat het onderwijs gericht is op het –indien mogelijk- doorstromen naar het regulier onderwijs	gemiddeld
De school biedt de begeleiding en ondersteuning (op cognitief, sociaal en/of motorisch gebied) structureel aan	hoog
De school betreft de ouders bij de inhoud, de uitvoering en de evaluatie van het ontwikkelingsperspectief	hoog

3.17 Opbrengstgericht werken

Binnen Punt Speciaal onderwijsgroep werken we opbrengstgericht. Per school brengen we de onderwijsontwikkelingen van de leerlingen in kaart. De opbrengsten worden op leerlingniveau, klassenniveau, leerrouteniveau, schoolniveau en bestuursniveau geanalyseerd. Dit levert ons diverse inzichten. Gedurende het jaar is de onderwijsgroep in gesprek over: wat gaat goed? Wat valt op? Waar hebben we wat te doen? Hoe gaan we dat doen? Hoe verhoudt zich dat tot ons meerjarenbeleidsplan Richtpunt, schoolplan en de landelijke ontwikkelingen? Dit leidt tot een gezamenlijke focus op ons Richtpunt en daarmee tot verbetering van ons handelen, de manier van organiseren van het onderwijs en de financiering van Punt Speciaal onderwijsgroep.

De Kom biedt systematisch en opbrengstgericht onderwijs waarbij bewuste keuzes gemaakt worden in het onderwijsprogramma voor de leerling, gericht op de uitstroombestemming. De klassenleiding reflecteert, samen met de intern begeleider op het onderwijsleerproces en is in staat om zijn leerkracht-en begeleidingsgedrag hierop aan te passen. De leerlingen die op De Kom starten, worden geplaatst binnen één van de vier leerroutes op De Kom. Bij plaatsing in een leerroute wordt de ondersteuningsbehoefte op het gebied van leren en ontwikkeling, op het gebied van sociaal emotioneel functioneren, op het gebied van communicatie en op het gebied van fysieke en medische ondersteuning meegewogen.

Elke leerling krijgt passend onderwijs. We sluiten aan bij de mogelijkheden en bieden onderwijs met haalbare doelen in kleine stapjes waarbij we de leerling uitdagen de volgende stap in zijn ontwikkeling te maken. We bieden een veilige leeromgeving passend bij het ontwikkelingsniveau van het kind. Voor alle leerlingen in leerroute 1 en leerlingen in leerroute 2 tot en met het derde leerjaar, maken we daarbij gebruik van de Plancius-leerlijnen. De CED-leerlijnen voor onderwijs aan zeer moeilijk lerende kinderen, gebruiken we voor leerlingen in leerroute 2 vanaf het vierde leerjaar en voor leerlingen in leerroute 3 en 4.

De Kom werkt met leerlingvolgsysteem Schoolaris. We gebruiken methode onafhankelijke toetsen, onder andere Cito-toetsen, AVI-toetsen en PI-dictee om de leerlingen te volgen in hun didactische ontwikkeling. De resultaten van de toetsen worden vastgelegd in het computerprogramma LOVS.

Leerstandaard leerlijnen

De te behalen niveaus van de leerlijnen per leerroute en schooljaar hebben we vastgelegd in leerstandaarden. In de leerstandaard is de doorgaande lijn per leerroute naar het uitstroomperspectief gewaarborgd. De leerstandaard is gebaseerd op het landelijk doelgroepenmodel van Sectorraad GO, zie bijlage. Om de leerlingen goed te blijven volgen in hun leerroute maken we gebruik van de toetsingskalender van Cito. Leerkrachten nemen zelf bij leerlingen de leestoetsen, rekentoetsen en spellingstoetsen af. Daardoor houden leerkrachten zelf een beter zicht op de vaardigheden van de leerling. Aan het eind van ieder schooljaar wordt bekeken of er in leerjaar 8 leerlingen zijn die voldoen aan de criteria voor afname van een eindtoets. Dat is een enkele keer het geval. Soms is het vanwege belemmerende factoren toch niet mogelijk een eindtoets af te nemen. Dit wordt dan verantwoord in het OPP van betreffende leerling.

Twee keer per jaar scoren we voor iedere leerling de resultaten op de leerlijnen. Jaarlijks worden voor iedere leerling de opbrengsten op de leerlijnen besproken en bepalen we zo nodig interventies om de opbrengst te vergroten. We gebruiken daarbij het overzicht leerstandaarden, zie bijlage. Onze ambitie is dat 75% van de leerlingen de leerstandaard behorend bij zijn leerjaar en leerroute behaalt. Voor het beoordelen of een leerling de leerstandaard behaalt, focussen we in het so in leerroute 1 vooral op de vakken communicatie, emotionele ontwikkeling, zelfredzaamheid en spelontwikkeling. Voor leerroute 2, 3 en 4 focussen we op de vier belangrijkste vakoverstijgende vakgebieden namelijk sociale en emotionele ontwikkeling, leren leren, mondelinge taal en praktische redzaamheid. In het vso gaan we in leerroute 1 uit van de vakken communicatie, sociale en emotionele ontwikkeling en zelfredzaamheid voor het beoordelen of een leerling de leerstandaard heeft behaald. Voor leerroute 2, 3 en 4 gaan we in het vso uit van de drie belangrijkste vakoverstijgende vakgebieden te weten sociale en emotionele ontwikkeling, mondelinge taal en voorbereiding op dagbesteding en arbeid. De vakken lezen, schrijven, spellen/stellen en rekenen scoren we ook om te bepalen of interventies nodig zijn op dat vakgebied. We hebben echter de ervaring dat deze schoolse vaardigheden minder bepalend zijn voor een hoger of lager uitstroomniveau. Om ervoor te zorgen dat leraren eenduidig scoren op de leerlijnen organiseren we twee keer per jaar een bijeenkomst voor leraren waarin afgestemd wordt wanneer een doel als behaald gescoord wordt.

Cyclische aanpak

We gebruiken een cyclische aanpak van analyseren, plannen, uitvoeren en evalueren om te bekijken welke leerlingen extra ondersteuning, begeleiding of externe zorg nodig hebben. De te behalen niveaus van de leerlijnen per leerroute en schooljaar hebben we vastgelegd in schoolstandaarden. In de schoolstandaard is de doorgaande lijn per leerroute naar het uitstroomperspectief gewaarborgd. De schoolstandaard is gebaseerd op het landelijk doelgroepenmodel van sectorraad GO. Deze cyclus is in onze jaarplanning verweven en bijbehorende besprekingen zijn in de jaarkalender gepland. Ieder schooljaar worden in januari door de intern begeleider de opbrengsten van de individuele leerlingen met de leerkracht besproken (evalueren en analyseren). Zo nodig worden dan per leerlinginterventies bepaald (plannen). De leerkracht gaat met deze interventies aan de slag (uitvoeren). De cvb komt ten behoeve van het opbrengstgericht werken op leerlingniveau, groepsniveau en schoolniveau twee keer (in februari en juni) per jaar bij elkaar in het Groot onderwijsinhoudelijk overleg. In februari worden de opbrengsten op groepsniveau en op schoolniveau bekeken en worden zo nodig hierop interventies bepaald met cvb en de directie. In mei worden vervolgens de interventies door intern begeleider en klassenleiding op leerling-en groepsniveau geëvalueerd (evalueren). Zo nodig kan de leerroute aangepast worden. In juni worden de opbrengsten in relatie tot de leerstandaarden met de cvb besproken.

De cyclus handelingsgericht werken is te vinden in de bijlagen.

Bijlagen

1. Leerstandaarden onderwijsgroep Punt Speciaal
2. HGW startende leerling
3. HGW zittende leerling

3.18 Therapie onder schooltijd

Onze school heeft een eigen paramedisch team in dienst. Dit team bestaat uit een afdeling fysiotherapie/sensorische integratie therapie en logopedie. Zij geven individuele behandeling aan leerlingen die deze therapie nodig hebben of ondersteunen leerkrachten bij het integreren van behandelingsadviezen in het onderwijsaanbod. De adviezen worden doorgesproken met ouders zodat zij thuis in dezelfde lijn hun kind kunnen begeleiden. De sensorische integratie therapie (si) is gericht op de prikkelverwerking en alertheidsregulatie. Onze fysiotherapeuten geven deze therapie en hebben een grote meerwaarde bij het adviseren en ondersteunen van leerlingen die minder goed in staat zijn om hun prikkelverwerking en alertheid te reguleren.

Ook werken wij samen met de volgende eerstelijns therapeuten, zij geven behandeling op school, op kosten van de zorgverzekering:

- een fysiotherapeut van fysiotherapiepraktijk Nicole Duijkers; zij behandelt zowel op school als in de praktijk.
- een logopedist; vanuit kinderlogopediepraktijk Maas en Waal.

Ook kunnen leerlingen speltherapie, muziektherapie, beeldende therapie psychomotorische therapie of muziektherapie volgen bij zorginstelling 's Heeren Loo in Druten.

Voor therapie tijdens schooltijd dient een verzoek ingediend te worden bij de cvb. De cvb besluit of de therapie ondersteunend is aan het onderwijsleerproces van de leerling en of het verzoek wordt ingewilligd of afgewezen.

3.19 Uitstroom

De Kom heeft een brede doelgroep. De uitstroom van leerlingen van De Kom is daardoor divers. Iedere leerling stroomt uit naar een passende vervoloplek. In het so bekijken we in leerjaar 6 en 7 samen met ouders welke vorm van vervolgonderwijs het beste aansluit bij de mogelijkheden van de leerling. In leerjaar 8 wordt er een toelatingsgesprek vso met ouders gevoerd. Meestal is dat het vso, een enkele keer kunnen we een leerling doorverwijzen naar het praktijkonderwijs.

In het vso voeren we in het schooljaar waarin de leerling 16 of 17 jaar wordt een toekomstgesprek met ouders om te bekijken welke vervoloplek binnen het uitstroomniveau het best passend is. Middels een intern en extern stagetraject wordt hier met de leerling in een opbouw naartoe gewerkt. Naast de opbrengsten op vakinhoudelijk gebied vinden we vooral ook de sociale opbrengsten belangrijk. Leerlingen ontwikkelen op school ieder op hun eigen niveau competenties die nodig zijn om in allerlei situaties op een goede manier met anderen om te gaan en bij te dragen aan de samenleving. Sociale competenties dragen daarmee bij aan een positief zelfbeeld, het verbeteren van de leerprestaties, een sociaal veilig klimaat op school en uiteindelijk de ontwikkeling van burgerschap.

De ontwikkeling die een leerling doormaakt wordt vastgelegd in een portfolio. In dit portfolio staan doelen waaraan gewerkt wordt en wordt de vordering vastgelegd. Dit portfolio wordt door de leerling ingezet gedurende het hele vso. Tijdens cognitieve lessen, praktijkvakken, interne stage, lol-stage en externe stage is dit portfolio een onderdeel van het leren.

Wanneer de leerling gaat uitstromen naar een passende plek wordt door klassenleiding een transitiedocument opgesteld. Daarin staat alle informatie die van belang is voor een goede overdracht naar de uitstroomplek. Daarnaast vormt het portfolio een onderdeel van de examenprocedure voor het schooldiploma. Met ingang van het schooljaar 2021-2022 werkt het vso met een schooldiploma. De Eerste en de Tweede Kamer hebben besloten dat leerlingen die onderwijs volgen in de uitstroomprofielen dagbesteding en arbeid in het voortgezet speciaal onderwijs (vso), recht hebben om de schoolloopbaan af te kunnen ronden met een schooldiploma. Dit schooldiploma geeft deze doelgroep de erkenning die zij verdienen en zorgt voor meer kansgelijkheid in het onderwijs. Met het schooldiploma kunnen de leerlingen aantonen welke resultaten zij tijdens hun schoolloopbaan hebben behaald en het voortgezet onderwijs afronden.

De examencommissie bepaalt of een leerling voldoet aan de voorwaarden zoals opgesteld in het reglement vso diploma (bijlage) voor het behalen van het schooldiploma. Anders wordt een schoolverklaring uitgereikt.

De leerling toont door middel van het portfolio en waar mogelijk een eindgesprek aan wat er geleerd is. Tijdens het afscheid van de leerling wordt het diploma uitgereikt door het bevoegd gezag.
Tot twee jaar na het afsluiten van de schoolperiode wordt nazorg geboden door de school.

Beoordeling

Omschrijving	Resultaat
Basiskwaliteit (V)SO (versie 2021) - Afsluiting (OP6)	4

Bijlagen

1. Reglement vso diploma

3.20 Ononderbroken ontwikkeling

4 Personeelsbeleid

4.1 Integraal Personeelsbeleid

Uitgangspunt voor Punt Speciaal onderwijsgroep is dat gemotiveerde en vitale medewerkers hun werk goed kunnen doen. We streven ernaar medewerkers zo goed mogelijk te ondersteunen en faciliteren. Als basis geldt de collectieve arbeidsovereenkomst Primair Onderwijs. Daarnaast hebben we verschillende interne afspraken zoals gesprekkencyclus, mobiliteit, Arbo-zaken en verzuim & vitaliteit. Dit betekent dat we een wisselend vitaliteitsprogramma hebben. Dit gaat van een regeling voor bedrijfsfitness tot afspraken over duurzame ontwikkeling en scholing.

We investeren veel in het opleiden van medewerkers, ook in zij-instroom en doorstroom naar de functie leraar. Daarnaast zijn opleidingen gericht op functies die medewerkers uitoefenen of meer specifiek voor eigen ontwikkeling van expertise in de desbetreffende functie of het taakgebied. In onze werving ligt de nadruk op onze kernwaarden: eigenaarschap, verbinding, veiligheid en kwaliteit. Investeren in ontwikkeling staat hierbij centraal.

4.2 Bevoegde en bekwame leraren

Op onze school werken bevoegde en bekwame leraren en assistentes. Uitgezonderd zijn de leraren in opleiding die in het bezit zijn van een ontheffing. In deze gevallen is er een wettelijke overeenkomst met hen afgesloten. Alle leraren beschikken over een Pabo-diploma en master Educationale Needs, of zijn dit bereid te halen. Assistentes beschikken minimaal over een diploma mbo-niveau 4.

Locatieleiders en regiodirecteuren beschikken over een schoolleidersdiploma. Ten aanzien van het bijhouden van de bekwaamheid van de directie, leraren en assistentes verwijzen we naar paragraaf Professionalisering. Daarin staat de gevolgde scholing over de afgelopen periode vermeld (zie hoofdstuk 5 Personeelsbeleid).

Punt Speciaal onderwijsgroep is voornemens het ontwikkelen van de bekwaamheid van de leraren te laten verlopen via de lijn: startbekwaam, basisbekwaam en vakbekwaam. Het streven is daarbij om 80% van de leraren te kunnen kwalificeren als vakbekwaam. De kwalificaties start-, basis- en vakbekwaam worden het komende jaar gedefinieerd door de competenties en (na)scholing, waaraan voldaan moet worden, in beeld te brengen. Dit gebeurt in samenwerking met collega's van verschillende scholen, afdelingen en leerroutes. In een later stadium worden deze bekwaamheden gedefinieerd voor de functies van pedagogisch didactisch medewerker en de assistentes.

In de gesprekkencyclus, zie paragraaf 6.5 Interne communicatie, bespreken we hoe leraren zich kunnen ontwikkelen van de ene fase naar de volgende fase van bekwaamheid. De regiodirecteuren en locatieleiders staan ingeschreven in het schoolleidersregister. We zijn bezig met het implementeren van een bekwaamheidsdossier waarin iedere medewerker zijn eigen professionele ontwikkeling kan vastleggen.

4.3 Beleid met betrekking tot stagiaires

Voor de aanwas van nieuwe leraren en assistentes vinden wij het belangrijk een bijdrage te leveren aan hun ontwikkeling. Daarom bieden wij stagiaires van diverse opleidingen, zoals Pabo's en ROC's, de gelegenheid om ervaring bij ons op te doen. Daarnaast participeren wij in een aspirant partnerschap (Veelzijdig Opleiden in Diversiteit) met als doel op korte termijn een opleidingsschool te zijn. Jaarlijks wordt binnen het team geïnterviewd welke leraar of assistente een stagiaire of LIO-er in de klas wil (kan) begeleiden. Het aantal plaatsingsmogelijkheden wordt doorgegeven aan de Pabo's en ROC's. Mogelijke stagiaires worden uitgenodigd voor een gesprek met een lid van het managementteam en de betreffende leraar. Als na het gesprek alle partijen positief zijn, worden nadere afspraken gemaakt. Voor de beoordeling van stagiaires maken wij gebruik van de beoordelingsinstrumenten die de opleiding biedt, met inachtneming van ons eigen competentieprofiel. Daarnaast is er een gecertificeerde opleider binnen de school voor het beoordelen van de Pabo studenten.

4.4 Professionalisering

Scholing komt aan de orde bij de ontwikkelgesprekken. Medewerkers kunnen voor (persoonlijke) scholing opteren (bij voorkeur in relatie tot de organisatorische doelen van de school, de school-verbeterdoelen, de competentie-set en/of het opgestelde persoonlijk ontwikkelplan) en daarnaast organiseert en faciliteert de directie teamgerichte scholing. Ook deze scholing richt zich op het versterken van de missie, visie en ambities (doelen) van de school. In de regel volgt het team twee keer per jaar teamgerichte scholing. Iedereen is daarbij aanwezig. De scholing wordt verwerkt in

de normjaartaak onder het kopje professionalisering. Binnen Punt Speciaal onderwijsgroep hebben we een ruim opleidingsbudget van € 800,- per medewerker, dit bestaat uit het wettelijk verplichte bedrag van € 500,- en € 300,- bovenschools budget.

Medewerkers van Punt Speciaal worden (bij)geschoold om leerlingen digitale vaardigheden bij te brengen, digitale leermiddelen in het onderwijs te integreren en hebben de digitale vaardigheden om met alle Punt Speciaal softwarepakketten te kunnen werken.

5 Organisatiebeleid

5.1 Groeieringsvormen

Het aantal klassen en de samenstelling daarvan wordt bij het so en het vso jaarlijks op basis van de leerlingenaantallen, de ondersteuningsbehoeften van leerlingen en de leerroutes vastgesteld. Bij het indelen van de klassen gaan we niet enkel uit van wat een leerling kan, maar houden we ook rekening met wat een kind in emotionele zin aan kan en waar het op sociaal gebied behoefte aan heeft. De ondersteuningsbehoefte op alle gebieden is samen met de leerroute uitgangspunt bij het samenstellen van de klassen.

Onze leerlingen worden op de volgende wijze gegroepeerd:

- heterogene klassen; leerlingen met verschillende leeftijden en niveaus zitten in één klas.
- klas doorbrekende niveaugroepen; leerlingen met verschillende leeftijden zijn op niveau gegroepeerd voor bepaalde instructie of activiteiten.

5.2 Schoolklimaat

Wij vinden het belangrijk, dat de school een veilige en verzorgde omgeving is voor de leerlingen en de medewerkers. Een omgeving waarin iedereen zich geaccepteerd voelt en waar het plezierig samenwerken is. De medewerkers beseffen dat ze een voorbeeldfunctie hebben en laten zien en merken dat de basiswaarden worden nageleefd. Wij grijpen snel in bij pestgedrag en bij uitingen die discriminerend en/of racistisch zijn. Onze school is een school die open staat voor ouders. We proberen ouders optimaal te informeren en te betrekken bij de dagelijkse gang van zaken.

Beoordeling

Omschrijving	Resultaat
Basiskwaliteit (V)SO (versie 2021) - Schoolklimaat (VS2)	3,5

Actiepunt	Prioriteit
De school zorgt ervoor dat leerlingen ervaring opdoen met de omgang met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en de pluriforme samenleving	gemiddeld

5.3 Sociale, fysieke en psychische veiligheid

In het kader van veiligheid beschikt de school over een aandachtsfunctionaris. Zij is het eerste aanspreekpunt daar waar het gaat om pesten, zij coördineert het pestbeleid en zorgt voor de actualisatie en uitvoer van het veiligheidsbeleid (zie veiligheidsplan). Haar taken zijn vastgelegd in een taakomschrijving. De school waarborgt de sociale, fysieke en psychische veiligheid van leerlingen en leraren (werknemers).

Grensoverschrijdend gedrag wordt gemeld bij een van de twee contactpersonen sociale veiligheid en bij de cvb. Het kan gaan om verbale of fysieke agressie, pesten, weglopen, seksuele intimidatie of vernieling. De melding wordt gedaan via een digitaal formulier incidentenregistratie in het leerlingvolgsysteem. De meldingen worden wekelijks door de cvb besproken in het zorgteamoverleg. Het doel hiervan is om de risico's van grensoverschrijdend gedrag als organisatie te kennen en er rekening mee te houden. De cvb denkt mee over een goede afhandeling van het incident. Zie voor meer informatie het protocol fysieke agressie.

Bij pestincidenten handelen we volgens het pestprotocol. Er is een pestcoördinator die aanspreekpunt is en zich bezighoudt met het beleid tegen pesten. Tevens is er een leerling-contactpersoon die meehelpt bij het signaleren van pestincidenten. De leerling contactpersoon heeft een belangrijke rol bij het uitdelen van materiaal in de week-tegen-pest (september). Bij vermoedens van geweld of verwaarlozing in de thuissituatie werken we volgens de Meldcode kindermishandeling. Alle personeelsleden hebben een cursus 'werken met de vernieuwde meldcode' gevolgd.

Anti-pestprogramma

Op school besteden wij regelmatig aandacht aan het voorkomen van pesten. Dit doen we door het geven van voorlichting in de lessen, maar ook door het leren in de praktijk. In het begin van het schooljaar wordt het anti-pestcontract in de klassen besproken met leerlingen (met name leerlingen van leerroute 3 en 4) die dit aankunnen, zij ondertekenen ook het anti-pestcontract. Wanneer er incidenten rondom pesten zijn, voeren we gesprekken met

betrokken leerlingen en eventueel ook met hun ouders. Daarnaast wordt het incident gemeld bij de contactpersoon. In alle klassen maakt sociaal emotionele vorming een vast onderdeel uit van het weekrooster. De laatste jaren is het digitaal pesten toegenomen. Ook hier besteden we aandacht aan en hierbij is de waakzaamheid van ouders minstens zo belangrijk. Wij vinden het van belang altijd op de hoogte te worden gebracht van pestincidenten, zodat wij hier adequaat op kunnen reageren.

Social media

De coördinator pesten en veiligheid legt bij klassen waar het gebruik van social media aan de orde is, klassenbezoeken af en geeft daar gastlessen over pesten en hoe om te gaan met social media. Momenteel worden voorbereidingen getroffen om de leerlijn digitale geletterdheid te implementeren.

Monitoring sociale veiligheid

Het is belangrijk om het gevoel van veiligheid op school te monitoren. Sinds 2017 vragen we jaarlijks feedback aan leerlingen over hun beleving van sociale veiligheid op school. De gevalideerde vragenlijst van Q-school is toegankelijk voor leerlingen van leerroute 3 tot en met 4. Deze vragenlijst is speciaal voor zeer moeilijke lerende-leerlingen met een ontwikkelingsleeftijd van 4 tot 9 jaar. Veel leerlingen van De Kom hebben een lagere ontwikkelingsleeftijd dan 4 jaar. We kiezen voor deze doelgroep een vragenlijst die door de emb-werkgroep, in samenwerking met sectorraad GO, is ontwikkeld. Deze vragenlijst dient door een vertrouwde begeleider te worden ingevuld. De uitkomsten worden verwerkt door contactpersoon en besproken binnen het managementteam. De vragenlijst wordt in april afgenomen.

Oudertevredenheidsonderzoek

Er wordt een keer per 3 jaar een uitgebreid oudertevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Deze digitale lijst peilt de tevredenheid van ouders over de kwaliteit van het onderwijs, de communicatie met school en het gevoel van veiligheid van hun kind.

Veiligheidsplan

We hebben het veiligheidsbeleid vastgelegd in het digitaal veiligheidsplan van de stichting School en Veiligheid, zie bijlage. Per schooljaar wordt dit document twee keer bijgewerkt zodat de actuele stand van zaken hier te lezen is. Het document wordt eens per schooljaar besproken met het managementteam en gepresenteerd in de medezeggenschapsraad. Een belangrijk doel hierbij is dat collega's en ouders op de hoogte zijn van wat we doen op dit terrein en om ideeën van ouders te betrekken bij ons beleid. Actuele zaken over sociale veiligheid worden met ouders gedeeld.

Om vroegtijdig signalen van mogelijk huiselijk geweld en kindermishandeling te herkennen, hebben wij een meldcode opgesteld. Deze is te vinden in de bijlage.

Beoordeling

Omschrijving	Resultaat
Basiskwaliteit (V)SO (versie 2021) - Veiligheid (VS1)	3,81

Actiepunt	Prioriteit
De school monitort de veiligheid en het welbevinden minstens één keer per jaar met een gestandaardiseerd instrument	gemiddeld

Bijlagen

1. Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling
2. Veiligheidsplan

5.4 Arbobeleid

Onze school heeft met Perspectief een Arbo-contract afgesloten. Het beleid is erop gericht om uitval van leraren te voorkomen. Bij langdurige uitval stelt de arbeidsdeskundige – eventueel in overleg met de bedrijfsarts – een probleemanalyse op. De locatieleider en de zieke leraar stellen vervolgens een plan van aanpak op. Tevens bestaat de mogelijkheid voor overleg met de bedrijfsarts en de personeelsconsulent. Wij hechten veel belang aan een gezond leef- en werkklimaat in en rondom de school.

We beschikken over een registratieformulier voor het melden van een ongeval en de oorzaak daarvan. Op die manier kunnen we tekortkomingen aan het gebouw en/of materialen in kaart brengen en acties plannen. Voor de speeltoestellen is een logboek aanwezig voor het bijhouden van onderhoud en het melden van eventuele ongevallen. De brandweer heeft een gebruiksvergunning afgegeven en (daarmee) via de vergunning de school brandveilig verklaard. Op de school is een calamiteitenplan aanwezig.

Onze school voert één keer in de vier jaar een risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) uit. Op basis van een analyse van de data stellen we actiepunten vast. Deze worden opgenomen in het jaarplan van de school.

Onze visie is dat ziekte mensen overkomt en verzuim een keuze is. In overleg met onze arbodienst gaan leidinggevende en medewerker in gesprek over wat mogelijk is om aan het werk te blijven en wat daarvoor nodig is. Soms is werken niet mogelijk, maar ook dan blijven leidinggevende en medewerker in gesprek. Onze arbodienst adviseert waar nodig over mogelijkheden en ondersteuning.

5.5 Interne communicatie

Op onze school vinden we de interne communicatie belangrijk. We zijn gericht op het creëren van betrokkenheid van de medewerkers op het werk en op de school om op die manier de kwaliteit van De Kom te optimaliseren. Daarom zorgt de schoolleiding voor een heldere vergaderstructuur en worden er effectieve hulpmiddelen gebruikt.

Qua communicatiegedrag vinden we het volgende belangrijk:

- zaken worden op de juiste plaats besproken
- in beginsel spreekt iedereen namens zichzelf
- we geven elkaar respectvolle feedback en accepteren ook feedback van anderen

De gesprekkencyclus van Punt Speciaal is gebaseerd op het uitgangspunt: hoe houden we onze medewerkers gemotiveerd en vitaal? Wat is daarvoor nodig en hoe maken we gebruik van ieders talenten? Leidinggevende en medewerker spreken elkaar hierover tenminste eens per jaar, maar veelal vaker. We voeren de gesprekken via de waarderende gespreksvoering, waarvoor de locatieleiders en regiodirecteuren zijn opgeleid. Als er echt iets aan de hand is wachten we niet op zo'n gesprek maar is er eerder contact: wat moet anders en hoe doen we dat?

Via ons intranet houden we medewerkers op de hoogte van de interne actualiteiten.

5.6 Samenwerking

De Kom staat op het terrein van 's Heeren Loo en werkt samen met deze zorginstelling. Een aantal leerlingen woont op een woongroep en er is contact tussen begeleiders en klassenleiding om de benadering van de leerling op elkaar af te stemmen. Veel begeleiders die werken op de woongroepen, werken ook als zorgondersteuner in de klassen. Ook de naschoolse- en vakantieopvang wordt door 's Heeren Loo verzorgd.

Voor diagnostiek, advies en behandeling werken we samen met het expertisecentrum van 's Heeren Loo, Advisium. Vanuit Advisium kan ook individuele therapie zoals speltherapie, muziektherapie, beeldende therapie of psychomotore therapie gegeven worden.

Samenwerkingspartners

We werken vaak samen met jeugdhulp en onderwijs (gerelateerde) instellingen. We werken regelmatig samen met voor- en vroegschoolse educatie en arbeidsgerelateerde organisaties. We werken soms samen met medische zorginstellingen. Verder werken wij samen met sociale wijkteams van de gemeenten waar onze leerlingen wonen.

Onder meer met:

Voor- en vroegschoolse educatie

- Kind centrum Stijntje Buys
- Kinderdagcentrum De Rietpol in Tiel
- Kinderdagcentrum 't Hart' in Ewijk
- Kinderdagcentrum van Unik
- Entrea combi-groep

Medische zorg

- Revalidatiecentrum St. Maartenskliniek
- Expertisecentrum voor blinden en slechtzienden (VISIO)
- GGD Gelderland Zuid
- Praktijk voor kinderfysiotherapie Nicole Duijkers en kinderlogopedie praktijk Maas en Waal

Zorg

- Instellingen voor verstandelijk gehandicaptenzorg
- Dagbehandeling voor het jonge Kind
- Veilig Thuis (advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling)
- Stichting MEE
- Centrum voor Consultatie en Expertise
- Thuis Verpleging Nijmegen
- Kinder- en jeugdpsychiatrie Karakter
- Centrum voor consultatie en expertise

Onderwijs (gerelateerde) instellingen

- collega scholen Punt Speciaal
- Basisonderwijs
- Speciaal basisonderwijs
- Voortgezet onderwijs
- Onderzoeksinstelling
- Basisschool De Laak
- Pax Christi College Druten, vmbo-locatie
- Stichting Linawijs

5.7 Overgang so naar vso

Onze organisatie kent speciaal onderwijs (so) en voortgezet speciaal onderwijs (vso) scholen. Een groot aantal leerlingen maakt een overstap van het so naar het vso gedurende hun schoolperiode. Om de overgang zo soepel mogelijk te laten verlopen is afstemming nodig, waarbij rekening gehouden wordt met de mogelijkheden en kansen van de leerlingen. Er vindt afstemming plaats over het lesaanbod tussen de so- en vso-scholen om de overgang voor de leerling te versoepelen. Wij hechten veel waarde aan een geregeld contact met de scholen waaraan we leerlingen leveren.

5.8 Privacybeleid

We zijn ons bewust van de privacywetgeving en zijn verantwoordelijk voor het zorgvuldig omgaan met de persoonsgegevens van onze leerlingen, medewerkers, als ook die van ouders en sollicitanten. Daarom hebben we als school een privacyverklaring waarin staat hoe wij met privacy omgaan en hoelang we gegevens bewaren. We garanderen dat we hier zorgvuldig mee omgaan. Dat betekent dus ook dat de informatie die we in de schooladministratie vastleggen volledig, nauwkeurig en up-to-date is. De privacyverklaring staat op onze website en de hoofdlijnen staan in onze schoolgids. De belangrijkste kenmerken (eigen kwaliteitsaspecten en ambities) van onze school zijn:

1. We streven naar transparantie in onze privacyverklaring
2. We waarborgen de privacy van leerlingen en persoonsgegevens
3. We beschikken over afspraken over de leerling-gegevens
4. We hechten waarde aan de rechten van de ouders met betrekking tot privacy en communiceren deze duidelijk.

Voor meer informatie kunt u terecht op www.puntspeciaal.nl of bij de locatieleider van school.

5.9 Contacten met ouders

Goede contacten met ouders vinden wij van groot belang, omdat school en ouders dezelfde doelen nastreven: de brede ontwikkeling van (hun) kinderen. Ouders zijn gelijkwaardige gesprekspartners. Voor de klassenleiding en de paramedici zijn de bevindingen van de ouders essentieel om het kind goed te kunnen begeleiden. En voor de ouders

is het van belang dat zij goed geïnformeerd worden over de ontwikkeling van hun kind.

Intentieverklaring samenwerking

Wij willen het beste uit onze leerlingen halen. Dat kunnen we niet alleen, daar hebben wij ouders bij nodig. Wij delen ook een gezamenlijk belang, namelijk te zorgen dat de ontwikkeling van de kinderen zo goed mogelijk verloopt en dat zij zich prettig voelen op school. Daarom is een goede samenwerking met ouders voor ons belangrijk. Vandaar dat we bij de intake procedure de intentieverklaring samenwerking nog eens onder de aandacht brengen bij ouders/verzorgers. Daarin staat zowel wat ouders van de school kunnen verwachten als wat de school van de ouders verwacht. Het is een verklaring waarin is beschreven dat school én ouders, in het belang van het kind, bepaalde verantwoordelijkheden op zich nemen en er kort gezegd 'samen voor gaan'.

Oudergesprekken en ouderavonden

Twee keer per jaar worden ouders uitgenodigd om de vordering van hun zoon of dochter te bespreken met de klassenleiding. Het oudergesprek in februari staat in het teken van het bespreken van het ontwikkelingsperspectief. Ouders zijn dan ook in de gelegenheid om met de verschillende betrokken therapeuten te overleggen. In juni wordt de voortgang van de leerling besproken. Aan het begin van het schooljaar voeren we een individueel afstemmingsgesprek met ouders en/of organiseren we een ouderavond om wederzijds de wensen en verwachtingen naar elkaar uit te spreken.

Daarnaast willen we gedurende het schooljaar een aantal ouderavonden plannen waarin ruimte is voor ontmoeting en/of waar ouders meer informatie krijgen over specifieke thema's. Ouders kunnen zich voor deze avonden inschrijven.

6 Financieel beleid

6.1 Uitgangspunten

Wij vinden het van belang dat vrijwel alle middelen die we inzetten ten goede komen aan het versterken van de kwaliteit van het onderwijs. Wij gaan daarom zorgvuldig om met onze financiën. Tevens zorgen we ervoor dat onze uitgaven binnen de gestelde budgetten vallen. Onze uitgangspunten zijn:

1. De schoolleiding beheert de financiën effectief
2. De schoolleiding beheert de financiën doelmatig
3. De schoolleiding beheert de financiën rechtmatig

6.2 Sponsoring

Sponsoring en schenkingen zijn fenomenen die voorkomen in het onderwijs. Ook binnen de onderwijsgroep en onze school krijgen we hier mee te maken. Het geld of de middelen kunnen gebruikt worden voor extraatjes of voor zaken die eigenlijk noodzakelijk zijn, maar waar geen geld voor is. Via sponsoring en schenkingen zijn deze zaken waar te maken. Daar staat tegenover dat we zorgdragen voor onze leerlingen. Hen beschermen tegen ongewenste invloeden van buitenaf en ervoor zorgdragen dat sponsoring op een verantwoorde manier gebeurt. Er mogen bijvoorbeeld geen tegenprestaties gevraagd worden die ten koste van de leerlingen of het onderwijs gaan. We hebben op basis van het landelijk convenant "Scholen voor primair en voortgezet onderwijs en sponsoring" een notitie geschreven waarin afspraken worden gemaakt over waar wij als stichting of als school wel of juist niet aan mee willen werken. De notitie is op school aanwezig.

6.3 Gezonde bedrijfsvoering

Onze leerlingaantallen en bekostiging zullen de komende jaren mogelijk verder teruglopen. Onze hoofdlocaties worden mogelijk kleiner. Dat accepteren we: onze scholen zijn geen doel op zich. Maar behoefte aan onze expertise blijft er wel. Ook willen we goed onderwijs blijven bieden, in een eigentijdse en inspirerende leeromgeving die aansluit bij de leerlingen. Daarom sturen we aan op doordachte samenwerking met elkaar en met onze partners. Dit is een belangrijk onderdeel om ook in de toekomst financieel gezond te blijven als Punt Speciaal. Met een goede voorbereiding voorkomen we dat onze kwaliteit op termijn onder druk komt te staan.

6.4 Begroting(en)

De begroting wordt jaarlijks voorafgaande aan het kalenderjaar op voorstel van de regiodirecteur vastgesteld. De vastgestelde begroting is taakstellend voor de regiodirecteur en de locatieleiders. Dat betekent dat in principe geen uitgaven kunnen worden gedaan, zonder dat deze zijn begroot. Schuiven binnen de begroting is toegestaan, mits geen geweld wordt gedaan aan de vooraf geformuleerde beleidsdoelen. De begroting is hiermee een belangrijk sturingselement geworden.

7 Kwaliteitsbeleid

7.1 Kwaliteitszorg

Onze school hanteert de zogenaamde Plan-Do-Check-Act-cyclus om de kwaliteitszorg te te monitoren. Fase plan beschouwen we als een fase waarin we vastleggen waar we naartoe willen werken en waarom. De fase do zien we als een fase van samen-lerend om ons plan te implementeren, dan wel te ontwikkelen. De fase check is de meet- en evaluatiefase: hebben we het doel van ons plan bereikt of moet het plan bijgesteld worden? Onze school beschikt over een meerjarenplanning die verheldert wat wij wanneer meten en/of evalueren. We voeren zelfevaluaties uit, maar we betrekken ook externen bij de bepaling en beoordeling van onze kwaliteit (onder andere middels vragenlijsten voor de stakeholders). Op basis van data (de uitkomsten van de metingen en/of de evaluaties) stellen wij actiepunten vast. Deze worden opgenomen in een projectplan, ons jaarplan of ons schoolplan (act). De uitkomsten van de metingen en/of evaluaties, onze keuzes voor actiepunten, enzovoorts worden besproken met ons bestuur en de medezeggenschapsraad (dialogo). Ieder jaar stellen we een jaarplan op (op basis van ons schoolplan) met onze actiepunten. Het jaar sluiten we af met de evaluatie van het jaarplan waarin we verantwoording afleggen aan voor wat betreft de realisatie van onze actiepunten en de behaalde resultaten

We hebben onze kwaliteitszorg gekoppeld aan ons integraal personeelsbeleid. Onze focus ligt op de lesgevende competenties van de leraren. Daardoor borgen we dat de schoolontwikkeling en de ontwikkeling van onze medewerkers parallel verloopt. Ook hebben we onze kwaliteitszorg gekoppeld aan de ontwikkeling van de resultaten. In het kader van 'to plan' hebben we niet alleen lesgevende competenties vastgesteld, maar ook schoolnormen voor de eind- en tussenresultaten, de sociale resultaten en het vervolgsucces. Het lesgedrag en de resultaten vormen veelal het uitgangspunt voor onze kwaliteitszorg.

De instrumenten die we inzetten voor kwaliteitszorg, integraal personeelsbeleid (zie hoofdstuk Personeelsbeleid) en de resultaatontwikkeling leiden vrijwel altijd tot aandachtspunten. Samen met het team –en in het perspectief van onze streefbeeld en actuele ontwikkelingen- stellen we op basis daarvan actiepunten vast. Daarbij gaat het altijd om keuzes. We gaan uit van het principe: niet het vele is goed, maar het goede is veel. De gekozen actiepunten worden daarna verwerkt in het jaarplan en uitgewerkt door een projectgroep of een werkgroep. De directie monitort de voortgang. Aan het eind van het jaar evalueren we de verbeterplannen en evalueren we onze werkzaamheden.

Beoordeling

Omschrijving	Resultaat
Basiskwaliteit (V)SO (versie 2021) - Visie, ambities en doelen (SKA1)	3,83

Actiepunt	Prioriteit
De schoolleiding heeft beschreven op welke manier ze zorgt voor het realiseren, borgen en verbeteren van de onderwijskwaliteit, onder meer op het gebied van de basisvaardigheden taal, rekenen en burgerschap	gemiddeld
De schoolleiding beschrijft in haar beleid hoe zij rekening houdt met (taal)achterstanden	gemiddeld
De schoolleiding beschrijft in haar beleid hoe zij rekening houdt met de wettelijke opdracht tot bevordering van burgerschap	gemiddeld

7.2 Het meten van de basiskwaliteit

De Inspectie van het Onderwijs beschrijft in haar waarderingskader 2021 de basiskwaliteit op twaalf standaarden. Wij hebben gemeten of we voldoen aan de gestelde eisen van basiskwaliteit met behulp van de knop Zelfevaluatie Basiskwaliteit (Mijnschoolplan.nl). De scores per standaard en de actiepunten zijn opgenomen in ons schoolplan in de bijpassende paragrafen. De acties die dat oplevert zullen we meenemen in de jaarplannen. In maart 2023 heeft de onderwijsinspectie een kwaliteitsonderzoek op het so. Hieruit concludeert de onderwijsinspectie het volgende:

De standaarden Zicht op ontwikkeling en begeleiding (OP2), Pedagogisch-didactisch handelen (OP3), Veiligheid (VS1), Resultaten (OR1) en Visie, ambities en doelen (SKA1) zijn bepalend voor het totaal oordeel over de school. Deze standaarden beoordeelden we allemaal als Voldoende en Pedagogisch-didactisch handelen waardeerden we bovendien als Goed. Ook de andere onderzochte standaarden, Aanbod (OP1), Onderwijstijd (OP4), en Uitvoering en kwaliteitscultuur (SKA2) en Evaluatie, verantwoording en dialoog (SKA3) zijn van voldoende kwaliteit.

7.3 Kwaliteitskaarten

7.4 Verantwoording en dialoog

Op onze school hechten we aan verantwoording en dialoog. We gaan in gesprek met de MR en het bestuur over onze metingen en evaluaties, over de data die we verzamelen, over de keuzes die we maken t.a.v. de actiepunten en over de voortgang van de verbeteractiviteiten. Twee keer per jaar voeren we een gesprek met het bestuur om de opbrengsten en de daaraan gekoppeld interventies op schoolniveau te bespreken. We verantwoorden ons ook schriftelijk: de uitkomsten van metingen en evaluaties, de gekozen actiepunten en de verbeteractiviteiten publiceren wij in onze schoolgids en in ons meerjarenbeleids- school- en jaarplan.

Beoordeling

Omschrijving	Resultaat
Basiskwaliteit (V)SO (versie 2021) - Evaluatie, verantwoording en dialoog (SKA3)	3,77

Actiepunt	Prioriteit
De schoolleiding verzamelt actief interne en externe informatie om zicht te krijgen op de uitvoering en de resultaten van het onderwijs, onder meer op het gebied van de basisvaardigheden taal, rekenen en burgerschap	gemiddeld
De schoolleiding maakt duidelijk welk effect de inbreng van de belanghebbenden heeft op het borgen en bijstellen van het schoolbeleid	gemiddeld

8 Actiepunten 2022-2026

Hoofdstuk / paragraaf	Actiepunt	Prioriteit
Speerpunt	De leerlingen bezitten ict-vaardigheden om deel te nemen aan de digitale samenleving. Onze medewerkers zijn voldoende ict-vaardig om leerlingen deze vaardigheden bij te brengen. <ul style="list-style-type: none"> De school biedt -voor de leerlingen die dat aankunnen- een breed (digitaal/online) aanbod aan dat gebaseerd is op de kerndoelen 	gemiddeld
Speerpunt	De leerlingen gaan de maatschappij in en we halen de maatschappij de school binnen. Deze activiteiten zijn geïntegreerd in het onderwijsaanbod. We werken planmatig aan burgerschap met de leerlingen. <ul style="list-style-type: none"> De school zorgt ervoor dat het aanbod bijdraagt aan het ontwikkelen van de sociale en maatschappelijke competenties die leerlingen in staat stellen deel uit te maken en bij te dragen aan de pluriforme, democratische samenleving De school zorgt ervoor dat leerlingen ervaring opdoen met de omgang met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en de pluriforme samenleving De schoolleiding heeft beschreven op welke manier ze zorgt voor het realiseren, borgen en verbeteren van de onderwijskwaliteit, onder meer op het gebied van de basisvaardigheden taal, rekenen en burgerschap De schoolleiding beschrijft in haar beleid hoe zij rekening houdt met de wettelijke opdracht tot bevordering van burgerschap De schoolleiding verzamelt actief interne en externe informatie om zicht te krijgen op de uitvoering en de resultaten van het onderwijs, onder meer op het gebied van de basisvaardigheden taal, rekenen en burgerschap 	hoog
Speerpunt	Wij leggen actief contact met ouders en handelen naar wat ouders nodig hebben voor het toekomstperspectief van de leerling.	gemiddeld
Speerpunt	We geven leerlingen vertrouwen in zichzelf, laten hen zelf handelen en geven hen de ruimte om te experimenteren en te leren van fouten. <ul style="list-style-type: none"> De pedagogisch-didactische visie is zichtbaar in het dagelijks handelen van de leraren 	hoog
Speerpunt	We hebben een verbetercultuur waarin teamleden met en van elkaar leren. Samen werken we doelgericht aan de lespraktijk om meer te bereiken met de leerlingen. <ul style="list-style-type: none"> De schoolleiding zorgt voor een professionele en veilige leer- en verbetercultuur in de school om de doelen te realiseren 	hoog
Speerpunt	We laten structureel zien waar we mee bezig zijn aan onze samenwerkingspartners en gebruiken hierbij verschillende (social) media. <ul style="list-style-type: none"> De schoolleiding maakt duidelijk welk effect de inbreng van de belanghebbenden heeft op het borgen en bijstellen van het schoolbeleid 	gemiddeld
Speerpunt	We zorgen voor een meer evenwichtige werkverdeling, bijvoorbeeld door de inzet van de methodiek LeerKRACHT. We onderzoeken of het vijf gelijke dagen model een positief effect kan hebben.	hoog
Leerstofaanbod	De school stemt het aanbod af op de kenmerken van de leerlingenpopulatie <ul style="list-style-type: none"> We schaffen een nieuwe methode voor aanvankelijk lezen aan in verband met de beperkte (met name digitaal) didactische werkvormen in de methode technisch lezen van Fototaal. We ontwikkelen een onderwijszorgarrangement voor leerlingen die vanwege een laag cognitief en emotioneel functioneren en externaliserende gedragsproblematiek niet in een klas van 6 tot 8 	gemiddeld

	leerlingen een programma kunnen volgen.	
Leerstofaanbod	De school bereidt de leerlingen voor op de samenleving	hoog
Zorg en begeleiding	De school biedt de begeleiding en ondersteuning (op cognitief, sociaal en/of motorisch gebied) structureel aan	hoog
Zorg en begeleiding	De school betreft de ouders bij de inhoud, de uitvoering en de evaluatie van het ontwikkelingsperspectief	hoog
Resultaten	De school zorgt ervoor dat minstens 75% van de leerlingen aan het einde van de schoolperiode de door de school beoogde streefniveaus op de kernvakken behaalt	gemiddeld
Sociale, fysieke en psychische veiligheid	De school monitort de veiligheid en het welbevinden minstens één keer per jaar met een gestandaardiseerd instrument <ul style="list-style-type: none"> • We gebruiken een gestandaardiseerd instrument om het niveau van de emotionele en sociale ontwikkeling te volgen. 	gemiddeld

9 Meerjarenplanning 2022-2026

Hoofdstuk / paragraaf	Actiepunt	'22-'23	'23-'24	'24-'25	'25-'26
Speerpunt	De leerlingen bezitten ict-vaardigheden om deel te nemen aan de digitale samenleving. Onze medewerkers zijn voldoende ict-vaardig om leerlingen deze vaardigheden bij te brengen. <ul style="list-style-type: none"> De school biedt -voor de leerlingen die dat aankunnen- een breed (digitaal/online) aanbod aan dat gebaseerd is op de kerndoelen 				
	De leerlingen gaan de maatschappij in en we halen de maatschappij de school binnen. Deze activiteiten zijn geïntegreerd in het onderwijsaanbod. We werken planmatig aan burgerschap met de leerlingen. <ul style="list-style-type: none"> De school zorgt ervoor dat het aanbod bijdraagt aan het ontwikkelen van de sociale en maatschappelijke competenties die leerlingen in staat stellen deel uit te maken en bij te dragen aan de pluriforme, democratische samenleving De school zorgt ervoor dat leerlingen ervaring opdoen met de omgang met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en de pluriforme samenleving De schoolleiding heeft beschreven op welke manier ze zorgt voor het realiseren, borgen en verbeteren van de onderwijskwaliteit, onder meer op het gebied van de basisvaardigheden taal, rekenen en burgerschap De schoolleiding beschrijft in haar beleid hoe zij rekening houdt met de wettelijke opdracht tot bevordering van burgerschap De schoolleiding verzamelt actief interne en externe informatie om zicht te krijgen op de uitvoering en de resultaten van het onderwijs, onder meer op het gebied van de basisvaardigheden taal, rekenen en burgerschap 				
	Wij leggen actief contact met ouders en handelen naar wat ouders nodig hebben voor het toekomstperspectief van de leerling.				
	We geven leerlingen vertrouwen in zichzelf, laten hen zelf handelen en geven hen de ruimte om te experimenteren en te leren van fouten. <ul style="list-style-type: none"> De pedagogisch-didactische visie is zichtbaar in het dagelijks handelen van de leraren 				
	We hebben een verbetercultuur waarin teamleden met en van elkaar leren. Samen werken we doelgericht aan de lespraktijk om meer te bereiken met de leerlingen. <ul style="list-style-type: none"> De schoolleiding zorgt voor een professionele en veilige leer- en verbetercultuur in de school om de doelen te realiseren 				
	We laten structureel zien waar we mee bezig zijn aan onze samenwerkingspartners en gebruiken hierbij verschillende (social) media. <ul style="list-style-type: none"> De schoolleiding maakt duidelijk welk effect de inbreng van de belanghebbenden heeft op het borgen en bijstellen van het schoolbeleid 				
	We zorgen voor een meer evenwichtige werkverdeling,				

	bijvoorbeeld door de inzet van de methodiek LeerKRACHT. We onderzoeken of het vijf gelijke dagen model een positief effect kan hebben.			
Leerstofaanbod	De school stemt het aanbod af op de kenmerken van de leerlingenpopulatie <ul style="list-style-type: none"> • We schaffen een nieuwe methode voor aanvankelijk lezen aan in verband met de beperkte (met name digitaal) didactische werkvormen in de methode technisch lezen van Fototaal. • We ontwikkelen een onderwijszorgarrangement voor leerlingen die vanwege een laag cognitief en emotioneel functioneren en externaliserende gedragsproblematiek niet in een klas van 6 tot 8 leerlingen een programma kunnen volgen. 			
Resultaten	De school zorgt ervoor dat minstens 75% van de leerlingen aan het einde van de schoolperiode de door de school beoogde streefniveaus op de kernvakken behaalt			
Sociale, fysieke en psychische veiligheid	De school monitort de veiligheid en het welbevinden minstens één keer per jaar met een gestandaardiseerd instrument <ul style="list-style-type: none"> • We gebruiken een gestandaardiseerd instrument om het niveau van de emotionele en sociale ontwikkeling te volgen. 			

Het schoolplan geeft globaal de verbeterdoelen aan. Per jaar zullen we de verbeterdoelen uitgebreider beschrijven (SMART) in het jaarplan. Aan het eind van ieder kalenderjaar zullen we terugblikken of we de verbeterdoelen in voldoende mate gerealiseerd hebben. We plannen daartoe jaarlijks een evaluatiemoment. Tevens bespreken we tijdens de evaluatie de opbrengsten van de school. De bevindingen worden opgenomen in het jaarverslag.

10 Bijlagen 2022-2026

Hoofdstuk / paragraaf	Bijlage
Schoolbeschrijving - Integratie met het regulier onderwijs en de maatschappij	Fooooocus hand-out
Schoolbeschrijving - Kenmerken van de leerlingen	Notitie onderwijszorgarrangement De Kameleon
	Notitie onderwijszorgarrangement 5+
	Notitie onderwijszorgarrangement De Kom-Linawijs
	Notitie Onderwijs aan leerlingen met autisme
	Schoolondersteuningsprofiel De Kom
Schoolbeschrijving - Van-naar analyse	Meerjarenbeleidsplan onderwijsgroep Puntspeciaal
Onderwijskundig beleid - Burgerschap	Burgerschap jaarkalender
Onderwijskundig beleid - Leerstofaanbod	Leerstandaarden onderwijsgroep Punt Speciaal
Onderwijskundig beleid - Vakken, methodes en toetsinstrumenten	Toetskalender so en vso
Onderwijskundig beleid - Les- en leertijd	Inzet uren so
	Inzet uren vso
Onderwijskundig beleid - Opbrengstgericht werken	Leerstandaarden onderwijsgroep Punt Speciaal
	HGW startende leerling
	HGW zittende leerling
Onderwijskundig beleid - Uitstroom	Reglement vso diploma
Organisatiebeleid - Sociale, fysieke en psychische veiligheid	Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling
	Veiligheidsplan

11 Formulier "Instemming met schoolplan"

Brin: 02RO
Naam: De Kom School voor Speciaal Onderwijs Voortgezet Speciaal Onderwijs en ZMLK
Adres: Pa Hoeklaan 2
Postcode: 6651 TG
Plaats: DRUTEN

VERKLARING

Hierbij verklaart de medezeggenschapsraad van bovengenoemde school in te stemmen met het **van 2022 tot 2026** geldende schoolplan van deze school.

Namens de MR,

naam

-----

functie

-----

plaats

-----

datum

-----

handtekening

_____

naam

-----

functie

-----

plaats

-----

datum

-----

handtekening

_____

12 Formulier "Vaststelling van schoolplan"

Brin: 02RO
Naam: De Kom School voor Speciaal Onderwijs Voortgezet Speciaal Onderwijs en ZMLK
Adres: Pa Hoeklaan 2
Postcode: 6651 TG
Plaats: DRUTEN

VERKLARING

Het bevoegd gezag van bovengenoemde school heeft het **van 2022 tot 2026** geldende schoolplan van deze school vastgesteld.

Namens het bevoegd gezag,

naam
-----

functie
-----

plaats
-----

datum
-----

handtekening
_____

naam
-----

functie
-----

plaats
-----

datum
-----

handtekening
_____